

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄIN

INNOCENSENS
PRESTAVER

Märta Wennberg t.v.
och Clara Hamilton

Lager

LÄS —

EN FRÖKEN
FÖR TILL RYSSLAND.....

Av Eva Topelius-Acke

+

STORT FOLK
PÅ SKOLBÄNKEN

Av Elisif Théel

+

VAR SKA FLICKORNA
SPORTA ?

En aktuell fråga

+

— I DETTA N:R.

K R Ö N I K A

OM DEN STORA SKILLNADEN, OM EN DÅLIG AKTÖR M. M.

I EN DISKUSSION HELT NYLIGEN om bl. a. kvinnors deltagande i idrottstävlingar, var det en dam som — enligt referaten — påstod, att man och kvinna äro så gott som samma väsende. Det är knappt någon skillnad alls.

Vilket naturligtvis ha gett kåsörerna anledning att återigen — för vilken gång i ordningen? — ”hurra för den lilla skillnaden”.

(Apropos det, jag undrar om alla veta, var det där lustiga hurrandet först förekommer? Det är inte alls varken i Strix eller i revyer utan i den förtjusande boken ”På Medelhavet” av Maupassant.)

Jag blir alltid lika förvånad, när jag hör folk tala om den kolossala likhet, som lär existera mellan män och kvinnor. Jag tycker tvärtom att vi äro av den mest olika lera. Vilket förresten mänsklighetens historia tillfullo visar. Eller tror någon, att vi orkat med att blöta och stöta, älska och hata, nidskriva och besjunga varandra i eonernas eoner, om vi varit spiklika! Vi är varandra en evig gåta, det är vad vi är. Männen — för männen är här de mest talföra — ha höjt kvinnan till skyarna och släpat samma stackars varelse i smutsen omväxlande, han har ibland gjort henne till ängel och ibland frånsagt henne själ. Med ett ord, burit sig åt som en besatt. Varför? Därför att han inte är människa att lösa problemet, och sådant kan göra vem som helst desperat.

Jag för min del erkänner villigt, att jag lättare förstår en pytonorms eller en ärkeängels själsliv än en mans invärtes årgångar. Och jag tror det är likadant med alla kvinnor: just som man inbillar sig att man känner en karls innersta själ, upptäcker man att där finns avgrunder — eller, gärna för mig, bergstoppar — om vilka man icke haft en aning.

Kvinnor förstå varann alltid. Antingen de så avsky varann eller älska varann. De förstå varann och de veta var de ha varann. Karlar förstå ju också varann, påstå de och lära ju finna varann enkla och okomplicerade.

Men att kvinnan och mannen någonsin skola förstå varann, det tror jag inte! Och jag vet inte ens om det vore önskvärt. Hela universum befolkat med idel förstående, likartade människor, det vore bestämt trist. Det är de oberäkneliga männen, som gör tillvaron visserligen osäker för oss kvinnor, men också tjusande. Därför låtom oss hurra för den stora skillnaden!

*

Det har sagts om kejsar Wilhelm att han brydde sig mera om att *spela* kejsare än att *vara* det.

Antagligen riktigt. Men om han spelade kejsare med framgång, exkejsare tycker jag inte han spelar något vidare.

Först nya giftermålet straxt efter kejsarinans död och se'n — annat att förtiga — födelsedagsfirningen. Med all den antikverade stäten. Jag såg fotografier av uppvaktande och de sågo ut som spökande julgranar.

Hade jag varit kejsar Wilhelm, så skulle jag sannerligen lagt om mitt spel till ett sorge-

spel. Helst en antik tragedi. Ödestung och dyster.

Eller åtminstone till ett Pirandello-drama med idel frågetecken. Något Pär Lagerkvistskt, ”Han som fick leva om sitt liv”, kunde också gått.

Men jag hade icke gjort mig till huvudfigur i ett borgerligt lustspel! Inte heller till operettfurste. I ett operettthov.

Är man en avsatt kejsare, som medverkat till sitt folks olycka, så ska man väl uppföra sig som en olycklig, avsatt kejsare. Hur levnadsfrisk och munter och giftaslysten man eventuellt känner sig. Eller hur?

*

Från kejsar Wilhelm till de arbetslösa är det inte ett så långt hopp. Numera. Knappt ett tuppfjät. Alltså:

Det ringer på dörren.

— Det är en herre, som ber om en slant, säger min lilla dotter.

Ack, det är inte en gång, men ofta, som herrar be om slantar vid dörren.

Börjar man tala vid dem, är det samma eländes historia: arbetslöshet. Och försöker man ge dem råd, så blir svaren alltid desamma.

En ung man har gått arbetslös i tre månader, yrke elektrisk montör.

— Statens nödhjälpsarbeten? Vid Ulricehamn, föreslår jag, som just läst om att dessa nödhjälpsarbeten icke äro så usla utan snarare blivit avsiktligt svartmålade.

— Då skulle man aldrig mer få jobb, svarar han. Dom håller reda på en, kamraterna. Jag kände en, som var med i finska kriget med de vita och han får väl svälta ihjäl. Så fort han fått något arbete, strejkar de andra arbetarna tills han blivit petad. Gick jag till Ulricehamn, kunde jag säga adjö åt ordentligt arbete för alltid.

Nog är väl detta — för ett enkelt lekmanförstånd — besvärligt? Man törs inte ta det arbete som bjuds, och det man kan ta, bjuds inte.

Törs ta! Det är nog tur för mig att jag är vilde och utom alla föreningar. Kommandoorden *du skall* och *du får inte*, ha alltid berört mig obehagligt. Säkert skulle jag få först varning och se'n bli förklarad fågelfri, jag och hela mitt hus. Därför att jag inte lydde order.

(Förresten har varje sak minst två sidor. Arbetarna stodo icke där de stå, om de icke hållit så obrottsligt samman. Men när de nu stå, där de stå, skulle man inte kunna tänka sig litet mera smidighet? En medgörlighet i extrema fall — såsom dåliga tider för industrien och medföljande arbetslöshet — behövde icke vara detsamma som svaghet. Varför måste allting vara så fyrkantigt, när nu livet självt inte är fyrkantigt. Snarare tusenkantigt.)

*

I en artikel ”Sport och kultur” behandlar en känd italienare tidens ungdom. Tar avstånd från den sportande och idrottsbetonade ungdomen och går in för den som dyrkar Orfeus och icke Herkules. Herr Papini, så

heter italienaren, värderar endast den ungdom som har en egen mening om den senast utkomna boken, om renässansens skapande förmåga o. s. v.

Jag började naturligtvis, när jag läst det där, att fundera över vad jag älskar mest hos *våra* ynglingar och inskränkte mig omedelbart till *min* yngling. Ty, inte sannt, man ser människorna genom dem man älskar. Bära sig de älskade fint åt, är hela världen fin. Bära de sig föraktligt åt, är hela världen uppfylld av fulingar. Och ha vi inga älsklingar alls, så är världen en öken. Nå.

Jag satte mig alltså neder och funderade över, vad jag sätter högst värde på hos min unge man. Jag fann det genast. Hans mod.

Inte hans lust att slåss, ehuru den är ganska uppseendeväckande, icke hans idrottsliga mod, ehuru finare back får bandylagen leta efter. Icke denna hans kroppsliga käckhet, utan hans mod att vara sig själv.

Får jag berätta en liten händelse, som är belysande? Det är tråkigt att höra om andras ungars förträfflighet, det vet jag, men, goda läsare, ha överseende, det roar mig så kolossalt att berätta.

Gossen har just kommit in i läroverket och är som sagt fruktansvärt morsk. Jämt i slagsmål eller på skidor, skridskor, — rör, menar jag. Tröjan är aldrig knäppt, byxorna ideligen trasiga. Mösskärmen måste sys fast minst en gång i veckan.

Nå, denna lilla karlkarl har en docka, som han ägt i all sin da'r. Varje natt ligger Josse i sin lilla pappas säng, då och då syr den ömme fadern kläder åt sin son. Och skulle Josse vara borta någon gång, blir det ett fast liv.

Härom dagen kom oförhappandes en av pojkens skolkamrater upp. En stor och kraftig elvaåring, mycket beundrad av min lille nioåring.

Josse råkade ligga framme, fullt synlig. (Josse är sydd av mig och hans från början ganska obefintliga skönhet har med åren blivit än mindre. Josse är rent ut sagt en ovanligt ful trasdocka.)

— Leker din syrra med dockor??! Usch, va han är ful se'n! sade den stora pojken försmädligt.

— Det är inte min syrras docka, svarade min pojke och fortsatte, se'n han för säkerhets skull ställt sig i försvarsberedskap eller kanske det var anfallsposition:

— Det är *min* docka. Och den är inte alls ful. Den är vacker.

Härmed vare sagt, att det varken är idrotten, eller konsten eller litteraturen som gör 'et. Utan ett modigt och trofast hjärta.

Om man har det, så tycker jag det betyder inte ett dugg, om man dyrkar Nurmi eller Dante.

Vagabonde

Både kameran och filmen bör vara av märket

KODAK EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar, framkallning & kopiering genom HASSELBLADS FOTOGR. A.-B. Göteborg - Malmö - Stockholm

VAR SKA FLICKORNA SPORTA? DE BEHÖVA EN EGEN IDROTTSPLATS

DEN KVINNliga IDROTten utvecklas inte, den behöver alltså ingen egen träningsplats.

Den kvinnliga idrotten har ingen egen träningsplats, den kan alltså inte utvecklas.

Från det idrotten först började bli var mans lust, ha svårigheter med lokalfrågor och träningsplatser tornat upp sig. I främsta rummet kom naturligtvis frågan om den manliga idrottens placering. Rationell träning blev idrottens lösen, alltså måste rationella träningsplatser inrättas. Som det är just nu är problemet långt ifrån löst. Våra, enkannerligen Stockholms, idrottspojkar ha Stadion att tävla på och Östermalms idrottsplats att träna på och få snart Johanneshovs. Johanneshov är nytt och fräscht men ligger inte centralt — Östermalms idrottsplats befanns för någon månad sedan vara i ett skandalöst tillstånd av förfall — sådan är i korthet den manliga sportens situation.

Detta har sin stora betydelse för den kvinnliga. Världen tyvärr är av manfolk full, för att vända på ett känt ord. Inom idrotten komma människens intressen i främsta rummet, kanske delvis därför att det manliga sportintresset anses stå höjt över varje tvivel. Bland de kvinnliga idrottsintresset står dock meningen fast: idrottsintresset finns lika mycket bland flickorna, men det saknar varje möjlighet att manifesteras sig. Östermalms idrottsplats kan fränsett att rättorna äta upp husen, inte vara de kvinnliga idrottarna till någon glädje. Och detta har föranlett Svenska kvinnors centralförbund för fysisk kultur att till Borgarrådet O. Larsson hänskjuta en inlaga angående önskvärdheten, för att inte säga det ofrånkomliga behovet, av en idrottsplats avsedd endast för damidrott. Kanske hjälpte denna inlaga till att påverka stadsfullmäktige till att tillsätta en kommitté för frågans vidare behandling. På denna kommitté, vars sammansättning ännu är oviss, och på nådig tågordningens allmänna mått av nådighet hänger för den närmaste framtiden alltså de kvinnliga sportentusiasternas öde.

Första invändningen mot denna kvinnornas eventuella idrottsplats — motskälerna måste tyvärr numreras först — blir: varför kunna inte damerna nöja sig med Östermalms idrottsplats?

Damernas, framför allt Stockholmsdamernas, idrott har en brännande fråga, som kräver uppmärksamhet: en egen idrottsplats saknas. Några initierade i ämnet uttala sig här och framhålla vikten av en ändrad tingens ordning.

Alla stillasittande skola lockas ut...

Gymnastikinspektisen fröken Elin Falk framför på den punkten en erkänt grundad motivering:

— Manlig och kvinnlig idrott kan inte tränas hand i hand. För det första är där uppe vid Östermalms så trångt så att han och hon hoppa över varandra. Och för det andra hoppar han högre än hon. Det är ju alldeles naturligt och kanske betraktas som ett oväsentligt ting, men faktum är att det är inte oväsentligt. Där komma en rad flickor, otränade och i begynnelsen naturligen tafatta och bakom, för att börja sin träning till offentligt skådespel för en mängd pojkar, som i bästa fall titta på dem med retfull överlägsenhet, i flesta med, lindrigt uttryckt, störande munterhet. Det går inte.

I sammanhanget bemöter fröken Falk även invändning nr två: varför skola flickor överhuvudtaget flåsa över rekordgränser och träna sig till muskelknippen å la svenskt stål?

— Kvinnornas idrottsplats — om makternas herrar nu så vilja — är inte ämnad att bli någon galgbacke för avdöda rekord. Dess mission bör bli att sprida intresse för motionsidrotten. Alla dessa ogymnastiserade och litet osmidiga damer i stillasittande yrken skola lockas ut på söndagsförmiddagar och vardagskvällar för att motions-sporta i den gren som eventuellt roar dem. Idrottens största uppgift är att göra alla människor hälsosamt spänstiga, inte ett fåtal halvt övernaturliga. Och för detta behöva vi en separat idrottsplats. En hur enkel som helst, men med utvecklingsmöjligheter. Med avklädningsbyggnad som så småningom kan bli klubblokaler, och duschrum som kan bli simbassäng och solbadsanordningar som kan bli sommarnöje. Varför skall det behöva vara så, att Amerikas och Tysklands och Danmarks idrottsflickor ha det härligt medan Sveriges och Stockholms ha — ja, ingenting alls. De ha faktiskt ingenstans att vara.

Idrottslokalerna äro inte alltid några hygienens högborgar.

Det finns en rad kvinnliga idrottsföreningar och klubbar, som äro livaktiga och utökas och förstoras för varje år. Hur ha de löst lokalfrågan? Var hålla de till när de tävla och träna?

— Ingenstans, svarar gymnastikdirektör fru Ragnvi Torslov-Lundgren. Praktiskt taget ingenstans. Vi klubbmedlemmar samlas via telefonringningar kors och tvärs var det faller sig utanför staden när det gäller träning. Inomhussammanträden hålla vi hos välvilliga medlemmar i hem, som vilja riskera att taket lyfter sig och grannarna knacka i värmeledningsrören. Så ofta kan det inte bli och absolut inte organiserat.

— Har ingen klubb någon lokal?

— Jo, "Kamraterna" har en. Det är ett litet kyffe på Östermalms idrottsplats, utan lyse och kolsvart av smuts. Dessutom gemensamt med pojkarna som torka sig efter duschen på våra med möda ditsatta gardiner. Kläder och alla sportgrejor få vi bära fram och tillbaka från de hyggliga hem, som lånat sig att förvara dem.

Och om vi utgående från denna lokalkarrikyt trumma ihop några flickor till att åtminstone ta idrottsmärket, så komma de och avlägga inför enstaka hjälpande och en kompakt massa flinande manliga idrottare ett par av proven och komma sedan aldrig tillbaka. Sådan är situationen, i stället för att vi i ostört majestät kunde få hoppa våra litet imponerande men mycket välbehövliga hopp på något inrett hörn av Lagårdsgärdet eller på en plats vid Rålambshov.

Flickskolorna äro en inte liten faktor att räkna med i denna fråga. På en liten plätt i Humlegården dammar en del korgbollslag omkring, men för övrigt äro skolornas elever hänvisade till små cementfyrcanter bland hundra stirrande köksfönster. Idrottsintressets naturligaste jordmån får alltså förbli osädd, de frön, som falla, falla på cement och frodas därefter.

Har idrotten slagit igenom bland kvinnorna?

Den stora frågan just nu är alltså: vad blir detta idrottsplaneprojekts framtid? Hur stora (Ill. G. Chatham.) (Forts. sid. 160.)

VARIFRÅN SVENSKAR KUNNA KOMMA

MARIKA STJERNSTEDT BERÄTTAR OM SIN SLÄKT OCH SIN BARNDOM.

DEN S. K. BOKFLODEN BLIR MED varje år alltmera lik en av de där alpströmmarna, som brusar vilt en kort tid och sedan sinar så gott som fullständigt. Och de böcker som ingå däri bli sålunda mer eller mindre glömda och det ofta orättvist. Ett av de alster, som hörde till senaste julfloden och som förtjänar att hållas kvar och bli en mer än efemär företeelse är *Marika Stjernstedts: Mitt och de mina* (Bonniers).

Det är en god idé av en pennans arbetare att ännu på höjden av sin litterära produktion skriva sina minnen. Det brukar annars höra den sena åldern till och då är det nog mycket, som förlorat sin friskhet eller förvandlats för de gamlas kyliga blick. Och vilket material har inte Marika Stjernstedt att ösa ur. En släkt både på fädernet och modernet full av intressanta personligheter med ovanliga och romantiska öden. I synnerhet gäller detta modernet. Här leda vägarna österut och söderut. Serbiskt, grekiskt, italienskt blandar sig med polskt blod. Och som alla med slavisk härstamning har släkten också haft starka förbindelser med Frankrike. Marika Stjernstedt berättar med fin humor, hur hon som barn ofta hörde *Tante Balzac* nämnas. Medan däremot aldrig någon *Oncle Balzac* tycktes ha funnits till. Döm om hennes häpnad och glädje, då hon via världslitteraturen fick reda på att *Tante Balzacs* man var Honoré de Balzac, som släkten föraktade en smula, därför att han bara var litteratör och till på köpet hade dåliga affärer. *Tante Balzac* hade förut varit gift med en greve Hanski, som ägde stora gods i Ryssland.

Historien om Balzac och hans giftermål med den vackra polska grevinnan är en av bokens fängslande episoder. Men ännu underbarare äro de öden, som förde avkomlingen av en förnäm serber från Triest till ett uppsalahem i Baverns gränd.

Marika Stjernstedts mormor, som var dotter till en godsägare i Ukraina av serbisk härstamning och hade en förnäm polska till moder, gifte sig med en polsk godsägare Paul Ciechanowiecki. Hon var en berömd skönhet, mycket firad i Kiev, som var huvudstaden i hennes hembygd. Det unga paret bosatte sig i Vitryssland på godset Botchejkoff. Det var ett liv i stor stil och Marika Stjernstedt har väl reda på hur där gick till genom sin ännu levande moster. De skildringar förf. gjort därifrån är sällsynt levande i all sin flärdfria stil. Detta nu fullständigt försvunna herrgårdsliv, som inte ligger mer än en 75 år tillbaka i tiden, verkar på oss som om det lika gärna kunde stamma från Homeros tid.

Själv har Marika Stjernstedt som ung besökt det gamla godset, sista gången 1897, då givetvis mycket var förändrat, men ännu alltjämt den säregna charmen och sorglösheten fanns kvar. Den som minns Janinas hjärta vet vilka starka intryck förf. medfört från detta besök.

Den polska godsägarfamiljen hade emellertid inte i ostörd ro bott kvar på sitt gods från 1850-talet till revolutionen. Det fanns en tid av landsflykt och stora svårigheter, då de alla måste vistas i

Mitt och de mina utgör första bandet av Marika Stjernstedts minnen och hennes släkts historia, av vilken här göres en översikt.

Paris. Endast tack vare moderns diplomatiska klokhet — det var Marika Stjernstedts mormor — fingo de återvända. Mormoderns strävan att reda upp familjens genom orostiderna tilltrasslade affärer förde henne till Petersburg och det var där vid ett längre uppehåll under en vintersäsong i början av 1870-talet, som en ung svensk militär baron Wilhelm Stjernstedt förälskade sig i den vackra Marie Ciechanowiecka. De gifte sig kort därefter och bodde de första åren i Petersburg. "1870-talets lilla Stockholm", som förf. säger var en stad, som nog ingen av oss skulle känna igen även om den yttre stadsbilden bibehållit vissa drag. För den unga friherrinnan Stjernstedt, som vant sig vid ett liv under intellektuellt rörligare former och socialt mera lysande än den stela stockholms-societetens, måste de första åren i Sverige varit nog så prövande. Men hon hade en lycklig anpassningsförmåga och den vänlighet, som mötte henne, besvarade hon i lika mått. Hennes förtidiga död under tragiska omständigheter — efter det andra barnets födelse, beröres med varsam hand av dottern-berätterskan.

Det är många lustiga smådrag hon har att ge oss från sällskapsliv och bostäder på den tid, då den förnäma världen måste bo vid Drottninggatan. De gamla husen stå ju kvar ännu till stor del och i de affärslokaler, som de flesta förvandlats till, kan man spåra den forna stäten i inredningen med speglar från

golvet till tak infällda i väggarna. Ur detta försvunna Stockholm har Marika Stjernstedt räddat en del minnen, som annars skulle förflyktigats.

Också öster ifrån heter det avsnitt av boken, som handlar om fädernesläkten Stjernstedt. Den ledes till Viborg på slutet av 1500-talet, hette först Thesleff, men blev adlad Stjernstedt och släkten hade under Karl XII hårda öden. Det blev under seklernas gång en svensk adelssläkt av ämbetsmän och militärer av det sega virke, som brukar utmärka svenska ätter.

När vi kommit så långt som till 1870-talet och den unge Wilhelm Stjernstedt blir militär-attaché i St. Petersburg äro vi nära vår egen tid. Nära men dock så fjärran. Det icke minst intressanta i den roliga boken "Mitt och de mina" äro de kapitel, som behandla Uppsala på 1870 och 1880-talet. På 1880-talet inföll författarinnans barndom. Vad hon minns från den tiden återger hon med sin klara blick för karaktäristiska detaljer. Det liv, som levedes av uppsalasocieteten på den tiden är häpnadsväckande främmande för oss nu. Man skulle tro vid första påseendet att det bara rör sig om några detaljer, att allt gick långsammare, att vi fått flera moderna uppfinningar — alltnog om yttre förhållanden. Men på ett stillsamt sätt visar oss här Marika Stjernstedt hur själva grundåskådningen avvek från vår. Det är en rad kända uppsalanamn, som skymta i boken, umgängesvännen i det Stjernstedtska hemmet och de få ord förf. har att säga om dem ge ofta en analys av deras psyke. De förefalla nästan alla att bo andligen talat på granitgrund. Särskilt de duktiga, kloka professorskorna. Det blev kanske litet trångt ibland, då inga vindar utifrån fingo blåsa in i dessa människors liv, men de voro ofta utomordentliga som karaktärer. Med fastslagna åsikter och fastslagna vanor och hemseder växte den generation upp, som var barn för femtio år sedan. Att deras värld sedan slogs i småsmulor ingick ju icke i de gamlas världspan.

Marika Stjernstedt hade emellertid tidigt en förnimmelse av att hennes ställning var annorlunda än andra barns. Fadern hade gift om sig efter sin första hustrus död med hennes syster Pauline. Det främmande inslaget gjorde sig alltid gällande i familjen, därtill kom att modern och barnen voro katoliker. Numera känner nog förf. det som en styrka att ha fått inblick i andra världar och att ha sammanhang med annan kultur än den svenska, men hon vittnar i bokens företal om att det var kanske inte alltid så för barnsinnet.

Till ytterligare omväxling i "Mitt och de mina" förekommer också en skildring från klosterpensionen i Paris, där Marika Stjernstedt tillbragt ett par lyckliga år som helt ung flicka. Ännu en värld full av liv inom trånga bräddar, och en värld som nu är försvunnen.

Den fortsättning författarinnan utlovar i slutet av boken motse nog många av dess läsare med stora förväntningar.

ETH. K.

Fru Alice Herlenius, född Lilliehöök, maka till kabinettskammaren m. m. August Herlenius. (Kaudern, foto).

Kobbs Finaste Ceylon

Observera! Grön etikett.

I den Europeiska marknaden existerar icke ett finare Ceylonthé än detta.

Ett thé för finsmakare.

STORT FOLK PÅ SKOLBÄNKEN

HUR KVINNORNA KUNNA ÖVA SIG FÖR ALLMÄNNA VÄRV

ETT UPPSLAG ATT TA VARA PÅ.

RYNKA NU INTE GENAST PANNAN ärade läsarinna eller lägg tidningen å sido i tanke att någonting så ledsamt vill ni inte alls ta del av. Det är måhända inte så tråkigt som det kan synas och förresten kan det ju ha sitt intresse att någon gång leka barn igen. Til syvende og sist blir ju ingen för gammal för att lära; hur gammal skulle man då egentligen vara.

De som följt med händelsernas gång under några tiotal år veta nog att kvinnorna tid efter annan, ja långt före den omdebatterade politiska rösträttens införande, fått åtskilliga rättigheter, i vissa fall även skyldigheter och därigenom beretts möjlighet att öva inflytande på samhällsutvecklingen. Så föreskriver lagen att exempelvis i skoloråd, barnavårds- och fattigvårdsnämnder "minst en ledamot skall vara kvinna", och inom andra styrelser, ej fullt så officiella måhända, men dock av stor betydelse förskrivs det att i desamma skola inväljas kvinnor i viss bestämd proportion till antalet ledamöter.

Bestämmelserna ha iakttagits, man har sedan årtal tillbaka vant sig vid att se den enda, den obligatoriska kvinnan sitta tillsammans med en hel rad manliga styrelseledamöter. När så den politiska rösträtten tillerkändes kvinnorna så tog man hjältemodigt! konsekvenserna, satte upp en och annan kvinna på valbar plats, och gjorde i övrigt vad man ansåg vara sin skyldighet i fråga om hennes placering, vare sig de som valdes ville eller ej. Sedan slog man sig ned och väntade, att de skulle uträtta något verkligt uppseendeväckande och gagneligt för land och folk. Det hade ju så mycket talats om att samhället behövde kvinnorna, vad skulle nu väl komma att ske. Och när så ingenting skedde, av många skäl, utan allt gick ungefär som förut, strax var man färdig med domen över kvinnorna; de göra sig icke gällande, de uträtta icke någonting av värde; alltså förefinns intet behov av kvinnorna i samhällsarbetet, följaktligen måste de bort igen, de måste lämna plats åt männen. Inte precis milt men mycket bestämt har man tagit sig för att lyfta ut kvinnorna från de områden, där de knappt hunnit bli hemmastadda, vare sig man nu ber dem dra sig tillbaka eller nöjer sig med att, därest en kvinna står under omval, helt enkelt ersätta henne med en man. Och därvidlag äro kvinnorna alls icke solidariska med varandra. Man hör ofta uttalanden sådana som detta: "Om vi icke få en alldeles utmärkt kvinna på den eller den posten vilja vi hellre ha en man." Skälet härtill torde en starkare psykolog än undertecknad kunna utleta. Faktum är i alla händelser att det kvinnliga inslaget i samhällsarbetarnas led är i starkt sjunkande.

Orsakerna till att kvinnorna icke göra sig gällande äro helt säkert mångahanda, här skall emellertid endast en närmare skärskådas. Det stora flertalet kvinnor stå ganska främmande för de rent tekniska sidorna av arbetet i nämnder och styrelser. De kunna ha kännedom om de olika ärendena och en sund praktisk blick på deras lämpliga lösning, men när det gäller att lägga fram sin mening på ett klart och

Ofta hör man klagomål över att kvinnorna äro så ovilliga att ställa sig till disposition för allmänna värv i statens och kommunens tjänst. Denna ovilja bottnar oftast i ovana att uppträda och yttra sig offentligt. För att råda bot på detta ha flera kvinnoförningar tagit sig för att landet runt ordna kurser i mötesteknik. För detta intressanta uppslag redogör här ledamoten av Stockholms stadsfullmäktige fru Elisif Théel. Det är en idé att uppmärksamma och ta upp.

övertygande sätt enligt vedertagna former, då känna de sig ute på hal is, och föredra att tåga framför att möta förmädliga leenden och beklagande axelryckningar. När man skall röra sig på ett område som man icke behärskar, därför att man ingenting fått lära sig därom och ännu ej inhämtat den erfarenhet som mångårig vana skänker, ja då blir man mer eller mindre en död vikt i lasten.

För att nu råda bot på dessa missförhållanden är det som såväl Fredrika Bremerförbundet som de stora politiska kvinnoförningarna gått in för anordnande av kurser i mötesteknik. Kursen räcker i regel blott 2 dagar, men kräver ju en del förarbeten, om det hela skall gå väl i lås. Staden eller samhället som önskar en dylik övning vänder sig till resp. överstyrelse i Stockholm och får anvisning på en tränad kursledarinna, en flitig brevväxling försiggår angående vad för slags sammanträden, som skola hållas, lämpliga personer, som äro villiga att agera som medverkande, ärenden, som äro av intresse att diskutera, och i övrigt allt som kan tänkas hänga samman med en konferens av dyl. slag. För-

Fredrika Bremerförbundet.

Nästa program i Idunklubben.

Ida von Plomgren.

Idunklubbens senaste sammankomst var talrikt besökt och föredraget om Polens kvinnor av fru Letta Rudnicka Jaroszynska senterades livligt.

Nästa klubbafton, torsdagen den 14 februari, kommer fröken Ida von Plomgren att hålla föredrag om Fredrika-Bremerförbundet, dess verksamhet och dess historia. Fröken von Plomgrens namn är alltför känt för att hon skulle behöva någon presentation och hennes ämne bjuder på många möjligheter att lägga i dagen hennes stora förmåga som talarinna, så mycket mera som fröken von Plomgren tjänstgjort som sekreterare på Fredrika-Bremerförbundet under många år.

Elisif Théel.

sta mötesdagen är generalrepetition, man vrider och vänder på ärendena, påpekar alla de olika synpunkter, som kunna tänkas framkomma, och, om det är en kommunal fråga, till vilka olika nämnder ett dylikt ärende skall remitteras. Olika personer få i uppdrag att belysa frågan från olika sidor, politiska, sociala, ekonomiska, och var och en får förberedelsevis hålla sitt anförande, för att man skall kunna bedöma om det är sakligt och ej för vittsvävande. Det kanske inte behöver särskilt framhållas att kursledarinnan stundom har det hett om öronen; hon har ett otal frågor att besvara, för henne kanske helt främmande ärenden att hastigt sätta sig in i, och när det slutligen vimlar av förslag till "kontraposition i huvudvoteringen" gäller det att ha tankarna med sig och huvudet kallt. Den andra mötesdagen "spelar man upp" oftast inför en stor och till synes intresserad åhörarskara; då äro vederbörande deltagare varma i kläderna och våga sig på en eller annan replik eller ett inlägg utom programmet. Vanligen förekommer till sist en fri diskussion över något socialt ämne, och det visar sig då, att damerna ha fattat mod och ha lättare att lägga fram sina synpunkter än om de icke deltagit i den förberedande övningen. Hur skilda meningar de än ha förfäktat när diskussionens vågor gått höga ha de alla till sist enats i det omdömet: detta har varit så nyttigt och — så roligt.

Detta är ju blott en liten sådd, som man hoppas kan visa sig livskraftig och i sinom tid bära skörd. Det finnes ju på de flesta platser kvinnor som fått en viss träning och som efter en del anvisningar kunna ta vid, bilda diskussionsklubbar och andra sammanslutningar, där man ogenerat kan få öva sig. Har man deltagit i en eller flera sådana kurser, så har man en stark känsla av att det är den vägen vi skola gå, om vi verkligen vilja att kvinnorna skola göra en insats i och bli av betydelse för samhällets utveckling.

Elisif Théel

Hälsa genom
Värmekudden

Zakarias Topelius' dotter, fru Eva Topelius-Acke, är en författarinna som Iduns läsekrets lärt sig uppskatta från de sällsynta tillfällena, då hon ur sitt minnes skattkammare letar fram hägkomster. Här skildrar fru Acke med den spirituella stil som är hennes egen en ung flickas säsong i det forna Petersburg, den ryska huvudstaden på gott och ont, och skildrar med gott humör ryska typer och ryskt liv på den tiden.

OVANSTAENDE BREVKORT AV 16 mars 1884 handlar enbart om den oförtjänta misstro och de ideliga bannor, som adressaten i sina brev till sin dotter, då vistande i St. Petersburg, hugnar henne med. »Inte är det bra om jag har päls, och inte är det väl bra om jag går utan? Om jag nu säger er, att jag gått och traskat i höga ytterstövlar hela tiden, sist i fredags på Newsky just den fashionabla promenadtiden kl. 4, så tro ni mig väl inte. Ja, ja, omständigheterna äro emot mig! Nu har jag ont i magen igen och äter fastemat, står det skrivet.

Den tiden, 1880-talet, var St. Petersburg alls inte så förkastligt för oss i Finland, som senare tiders händelser har framtingat. Då hade lite var någon anknytning där, vänner inom ministerstatssekretariatet eller militären, och det var inte ovanligt att finska unga flickor, mest ur adeln, fingo sin kostnadsfria uppfostran vid de stora, kejsarligt uppehållna instituten Smolna och Catharina. Man träffade dessa s. k. »Institutskor» på julbalerna i Helsingfors. De voro inte vidare sympatiska, talade en gräslig svenska, och hade i huvudsak fått lära franska och dans.

Ja, jag skulle nu inte i någon grekisk ortodox klosterskola, jag skulle lära mig måla akvarell hos en berömd italiensk målare. Föregående sommar hade jag målat blommor i olja hos den gränslöst pietetsfulle danske mästaren Carl Möller, som varje morgon själv gick ut kring Köpenhamns ängder och plockade friska blommor för lektionen och hade en utsökt fin pensel för »Flueben», som uppträdde i buketterna. Han var rar, men jag skulle nu ha någonting raskare.

Släkten Topelius har en polsk gren sedan långt tillbaka i tiden. Av denna hade jag nu här både onkel, tant och kusiner att tillgå. Min kusin Wolodja, jämnårig och gammal god bekant från Helsingfors, läste nu vid Krigsakademien. Hur hade vi inte glatt oss åt hans svenska språk! Ryssarna tala ju alla andra språk bättre än svenskan. Han möter t. ex. en dag på gatan en ung dam, som han känner. I distraktion hälsar han inte. Men nästa ögonblick vänder han om och säger galant: — Orsäkta, jag kände inte på Freken!

I denna rent ryska familj rönnte jag nu den största vänlighet och trevnad vid samovaren i alla väder. Wolodja, själv målare, följde mig till den italienska professorn i akvarell, Premazzi, min långtans föremål.

Fly alla illusioner! Det visade sig vara en torr gammal herre, egenkär, snål och

alltid sur i humöret. Men charmanta saker prydde hans väggar: landskap och stilleben.

Inackordering i Petersburg hade länge sedan uppgjorts hos familjen von S. där både han, doktorn, och hon voro uppvuxna i Finland, hon avhållen och förtrogen i vår familj. De hade blott ett barn, den fyraåriga lilla Mercy, som talade ryska, men för min skull snart utspädde sitt språk med något, som ville likna svenska. Hon fick den föreställningen att det var något fint att kunna svenska, och då talade både elefanten och alla dockorna »på schwetski». Ett ljuvligt litet barn, strålande av ömhet mot alla.

Till familjen hörde en gammal släkting, Paraskowia Wasiljewna Orloff, en ganska skräpig gumma, som läste romaner, rökte cigarr och drack té hela dagen. I Ryssland hör släktkärlek till tio Guds bud. Till den husliga trevnaden kunde heller inte räknas Vä'n, hunden, ett vådligt stort, benigt och våldsamt djur, i den trånga våningen allt utom lämpad. Redan första kvällen lade han sig utanför min dörr, där han sparkade och slog med sin styva, nakna svans, störd av smådjur hela natten.

Jungfrun, Ester, var en ostfinsk tös av primitivaste art. Hon skulle ha sin sovplats i en skrubb intill köket, men när där blev för kallt, lade hon sig på den avsvalnade köksspisens, och längre fram hittades hon två gånger sött sovande i min säng när jag kom hem sent på kvällen. Då måste intygas att hon fick varning av doktorn. Med knytnäven under näsan på flic-

kan röt han, att om detta upprepades en gång till, »så slår jag in käften på dig så kvinna du är!» Det föll inte flickan in att säga upp sig för det. Fram på vårsidan började hennes läsning för prästen. Hon hade förgäves gjort detta två resor förut. Nu försäkrade hon dock att det måste lyckas, för klockarn ropade ut frågorna i största allmänhet och slutade alltid med: är det någon som vet? Det var alltid någon som visste, Ester satt lugn, »inte behöver jag svara». Hade hon bara sina 5 rubel att lägga fram vid slutet, så slank hon säkert med till altaret.

Denna slapphet från finska prästens sida förklarades med att ungdomen annars gick över till den ortodoxa kyrkan, som ingen läskunnighet fordrar.

Hemmet var i övrigt totalt underkastat ryska förhållanden. Mitt lilla rum vimlade nattetid av »kakerlackor», stora svarta scarabéer, som smällde i golvet, när jag på morgonen tog ner min klädning från väggen. Det var förfärligt i början, men jag lärde mig att få mattan över djuren och så trampa på. I doktors rum hade länge känts en otäck lukt, som de inte kunde förklara. »Dvorniken» (portvakten) tillkallades. Han gick ner i våningen under och snokade i sovrummet under doktors. Där fann han under herrskapets sängar en död, ruten rått.

Badrum fanns naturligtvis inte. Det offentliga »familjebad för 1 rubel» blev en sensation för den oinvidga. Baderskan, en gammal knotig kvinna uppträdde sådan Gud hade skapat henne, plus ett huckle på huvudet. Denna oskuldsdräkt var av polisen påbjuden för att vad sanitet beträffar lugna publiken.

Doktors assistent i sjukhuset, Elisaweta Markowna, en liten svart judinna, daglig gäst, var ett sjudande, sprakande element i middagssällskapet. Hon ägde ingenting mer än sina fattiga kläder, men hon tog sig fram till Operan en kväll då och då efter en lång arbetsdag. På ståplats, högst uppe fick hon höra den musik, hon längtade efter. Jag gav henne en gång en liten handmålning, doftande satchet. Hon strålade av glädje och utbrast: Det är det enda vackra, jag äger.

Hon tog mig med ibland till sina patienter i grannskapet. Jag glömmer aldrig de usla handsksömmerskorna. Det var tre systrar. Den yngsta låg nu döende i lungsot. Rummet, de rådde om, var nästan tomt, den sjuka låg i en säng på bara trasor. De två andra, i tunna, ljusa, utslitna klädningar, sutto vid fönstret, och sydde handskar, långa, vita balhandskar! Det hade de hållit på med sedan barndomen. För ett dussin handskar betalades 2 rubel. De kunde förtjäna 25 kopek om dagen när alla tre arbetade, nu stodo de inför sväldöden. De kysste min kjolfäll när vi gingo bort, och jag visste att i samma vecka skulle jag se en brud, vars klädning kostat 1,400 rubel!

Petersburgs klimat, betingat av dess flacka läge, genomsyrat av Nevan och ett otal kanaler, var nu i snösmältningen någonting både farligt och ohyggligt, gatorna nästan oframkomliga till fots. Jag lärde mig också inom några dagar gatunamn, räkneord och adresser, oumbärliga med isvostjickarna. Dessa stodo att finna i vart gathörn. Med största säkerhet kasta-

En rysk dam, vid tiden för författarinns Rysslandsbesök.

TILL RYSSLAND...

TIDER AV EVA TOPELIUS-ÄCKE.

de jag fram en skur av utförbara konsonantljud och förvridna vokaler, t. ex.: Alatschino most, Jekaterinzowsky Prospekt, eller: Oglo Pantelewinsky i Gagarinsky! Schto stoif? (vad kostar det?) Han svarar: Dirzit hopeh! Jag bjuder lugnt hälften: Petuagat! Han: Paschalista! Och så köra vi.

Den första fras, jag lärde mig att ofta använda var: Slå inte hästen! Också spåravnarna utgjorde en pina. De stannade när och var som helst, och hästarna stramades ner på hasorna för att nästa minut piskas upp igen. D:r v. S. frågade en droskkusk huru jag hade rätt mig med ryskan. Hon talar utmärkt, men hon förstår ingenting, sade kusken. Det var så sant så.

Dagligen hade jag fem språk i örat. Svenska med herrn och frun i huset, finska med jungfrun, tyska med Elisaweta Markowna, franska med Paraskowia Wasiljewna och ryska från alla andra.

Min italienska akvarellmästare kunde lyckligtvis franska. Men där var det inte för trevligt. Hans pedagogik gick ut på att skälla ner eleven för att hålla fram sig själv. Honom skulle man ändå aldrig uppnå. Inför prinsar och furstinnor var tonen mjukare, men jag fick veta sanningen och i tyshet fälla många tårar av missmod. Två lektioner i veckan kostade 20 rubel, och man fick inte låna hem någon målning för att där emellan kopiera. Emellertid vann jag snart nog intresse från en annan elev, en äldre dam, som erbjöd mig att komma och arbeta hemma hos henne de övriga dagarna. — »Si vous ne regrettez pas l'argent, m:elle! Hon var tränad i tekniken och uppmuntrande. Bakom den intet ont anande snåla gubbens rygg gjorde jag nu »oerhörda framsteg». Man kan tänka sig våra miner, då mästaren för nykommande förnäma elever skröt: — Se bara, mon Prince, cette dame! Hon kunde absolut ingenting när hon kom till mig för 14 da'r se'n, och se nu vad hon åstadkommer!

Vår snälla lärare var gift med en helt ung belgisk dam och hade två små barn. Den lilla bleka frun kom in en dag under lektionen med en tom sockerskål i handen och bad ödmjukt sin man att få låna nycklarna ett ögonblick. »Jag har inget socker till mitt té.»

Naturligtvis var jag sjuk då och då, som brevkortet intygar, frossfeber och förkylningar, men däremellan var det inte tråkigt.

Doktor v. S. hade två fribiljetter till den lilla fina franska teatern och tog mig ofta med. Italienska Operan och dess ballett stod då högst i Europa, tyska teatern, lagd på borgerlig bouffe, Zigenarconcerter på öarna fram på våren — detta sista kanske mest tjusande av allt. Åka i trojka, trespann i vild fart och därborta i kvällskymningen vid utvårdshuset höra zigenarkören! De sutto stilla och sjöngo sina entoniga, vilde, ofta tröstlöst sorgbundna sånger. Det var kort efter påsk, den ryska kyrkans största helg. Nu sjöng en tungsint kvinno-stämman solo: Kristus, Guds son är uppstånden. Men icke för mig, icke för mig! Man sade att deras religion är enbart kärleken. Den bryta de aldrig emot.

Min sväger i Finland hade två bröder, bosatta i Petersburg, den ena gift med en syster till fru Ludvig Nobel och anställd

vid Nobelverken. Ludvig Nobel var en be- tagande människa och deras hem med de många barnen den mest gästfria, härliga tillflyktsort för mig — och många. Ludvig Nobel hade bl. a. den sällsynt trevliga egenheten att låna ut ur sitt rika romanbibliotek med villkor att man inte gav igen, men lånade ut boken vidare. Jag läste sålunda alla Turgenieffs och gav bort dem, behöll endast som ett kärt minne: »Memoires d'un Seigneur Russe».

Man läste inte Tolstoj hos bättre folk den tiden, men väl Lermontow och Gogol.

Det fanns många Helsingforsflickor gifta i Petersburg, bland dem Sigrd Aminoff, en barndomsvän, gift Gripenberg. Hennes Bertel var då en pys om 5 à 6 år och en redig »bråkstake», på vilken den milda mamman alldeles inte rädde. När Bertel absolut måste bestraffas, var enda utvägen att få honom instoppad i en garderob, där han fick invänta sin faders, baron Johannes' hemkomst från ministerstatsekretariatet.

I ett middagssällskap hade jag till granne den storviltjagande kapten Höök, som nedlagt 72 björnar. Han trakterades här med än rarare vilt: tvåtusenårig mastodontstek från Sibiriens norra Ishavskust.

En annan festlig middag gjordes hos Nobels för den berömda astronomen vid Pulkowas observatorium J. O. Backlund. Jag har matsedeln i behåll. Sex rätter: vitfisk från Wolga, kyckling och en rad primörer, att ej nämna den äkta färska kaviaren! Jag satt bredvid husets äldsta son, Emanuel, och kände den sällsynta lyckan av att höra enbart svenska av de 32 gästerna.

Min älskade pappa hade den för fäder icke ovanliga benägenheten att ge sina i världen utkastade barn råd, varningar och — kommissioner. Jag fick en hel hop.

Han hade tio år förut varit i S:t Petersburg med en universitetsdeputation och vid en uppvaktning fått tala svenska med den vackra och vänliga storfurstinnan Maria Feodorowna. (Dagmar.) Han önskade nu veta om hon som kejsarinna var lika populär. Jag hade just inga anknytningar åt det hållet, men frågade en ryttmästare vid Vita gardet. Hans erfarenhet var, att det blev

Lilla Mercy.

Eva Topelius vid tiden för sin vistelse i Petersburg.

mycket kostsamt för de unga officerarna vid detta rangregemente, som kommanderades upp för att dansa mazurka med den outtröttliga tsarinnan. De dansade nämligen i sitt anletes svett och förstörde sina vita uniformer.

På min fars önskan for jag också ut till Smolna institut, där vi hade två små flickor ur släkten, lilla Ebba, dotter till vår ståtliga tante Jenny T., född Morjing och Wolodjas syster Natascha. En timmes spårväg från S:t Petersburg låg detta gamla dystra klosterkomplex: Smolna och Catharina, vardera rymmande 600 interner.

Alexander II, den milde, hade lättat på de hårdaste klosterreglerna så, att flickorna numera fingo resa hem till ferierna. En generation tidigare kvarhölls de oavbrutet 4 år inom anstalten. Iskalla stenlagda salar, en timmes daglig, bevakad promenad i parken, dålig mat, skvaller och partiskhet. Men man fick klaga hos de kejsarliga beskyddarinnorna — om man hade mod. Stackars småflickor! En ful uniform och strängt förbud att äga en spegel! Det smusslades, förstås, med små spegelbitar, så man kunde se näsan och ett öga i sänder. En gång om året, vid påsken fingo de åka ut i hovets täckvagnar och »titta på sta'n».

Ett annat uppdrag, på sätt och vis av gladare beskaffenhet, var att uppsöka den ryska översättarinnan av Zakarias Topelius sagor, m:me Gourjeff. Hon bad hälsa författaren från den ryska Censuren, att »Kyrktuppen» var förbjuden och att »Lilla genius» också satt fast.

Korrespondensen gick regelbundet var vecka till och från Björkudden. Jag fann det nödvändigt att följa med förhållandena där, påminna syster Toini att jungfrurna måste klippa kattunslappar till trasmattor, att fråga Greta i la'gården om hon nu har »spunnit det grövsta av Pelles ull till hästtacket åt Putte, som säkert frös i stallet», om lopp-pulver i hundkojan och essens för Gretas reumatism m. m., m. m.

Men det blev vår, och i början av maj lämnade jag S:t Petersburgs glans och återsåg Björkudden i mössörontiden.

S:t Petersburgs glans! Där fanns alltid något av Potemkins kulisser när man jämförde med andra storstäder. En tvivelaktig historia nu utsopad, nedtrampad av världskriget och revolutionen. Min släkt, mina vänner, allt svenskt och finskt från då jagades eller lyckades fly ur landet.

EN AMERIKANSK TRAGEDI

FILMER SOM VI ÄRO TRÖTTA PÅ

Hjältinnan vid första presentationen...

PÅ EN SOPTUNNA I EN GRÄND I staden Lemberg sitter ett s. k. gatans barn, varmed den hjärtskärande miljön är given. Damen har en livligt prickig blus, dinglar med svarta silkesklädda ben och dunkar ett par små skor med jätterosetter lekfullt mot soptunnan. På hennes huvud vickar frivolt en plymagerad hatt och kring hennes ögon spretar tuschet i strålar och klumpar. Kort sagt, hon ser särdeles litet förtroendeväckande ut, garanterat fördärvad. M. p. a. — med personligt ansvar.

Nattens tystnad störs av ett flåsande bul-ler. Runt ett hörn kommer en färsk för-rymd fånge sättande, han sitter inom åtta röda sekunder bland råttor och potatisskal i tunnan. Flickan vilsepekar polisen och plockar sedan upp människosopan som ilar hän. Hon tar fram en cigarrett, letar efter en tändsticka — en lång svart arm sträcks fram och tänder. Armen tänjs småningom ut till en hel karl, därtill en faslig sådan, Fantomen på Stora Operan lätt stiliserad. Han säger sig ha sett allt och siar dunkla ord om att för sådana som de två finns ingen räddning. Flickan tröttnar och försvinner i en port, dock efter att yrkesambitiöst ha givit honom ett svart getöga. Mannen följer efter, snokar rätt på hennes dörr och kliver på. Flickan ser ovänlig och över-raskad ut i ansiktet, som om hon aldrig sett en ful farbror innanför sina dörrar, men mannen mässar oberörd om frid och ro för sådana som dem, skriver en släktings namn på ett visitkort, och börjar leka med en revolver. Flickan råkar i panik, för väsen, rusar ut och telefonerar ilsnabbt till visitkortet medan skottet skräller i jungfruburen.

Visitkortet kommer. En rysk officer, i slängkappa och hög hatt på sned. Med honom hans tydliga Ende Käre Oskiljbare Vän, en österrikisk officer i samma utstyrsel. Poli-sen efterskickas, liket ligger där och tittar och det hela är rysligt tråkigt för henne i blusen. Ryssen tittar kallt på henne, men tys-kens ögon djupna till välvilja, och ryssen, på-

En amerikansk film med ett av världens mest kända primadonnenamn på programmet går i veckor på en av Stockholms ledande biograf-er. Namnet och den sensationella filmen dra publik. Men man måste fråga sig hur är det möjligt att en konstnärlig regi och storartad utstyrsel kostas på något så ihäligt, osunt och uppkonstruerat som denna film? Det är nu andra gången Idun påpekar den pretentiösa dålighet, den djupa omoral, som amerikansk film förfallit till, då den är som värst. Må läsaren själv döma. Här är en reogörelse för innehållet.

verkad av den hjärtstupne vännen, klarar po-lisen med en snygg lögn. Lugn vilar alltså sjön.

Då ingriper "hotellets" värdinna med ett ur alla synpunkter lättbegripligt: ut människa. Varpå flickan med lämpligt släpande steg börjar klättra utför trappan. Tyskens hjärta gråter och han får konstaterat att hon ingen-stans har att gå. Han dunkar ryssen i ryg-gen "jag ligger hos dig, så får hon mina rum" vilket accepteras med en fuktig blick.

Och det blev morgon den andra dagen. På en balkong inramad av älskliga körsbärsblom-mor står den f. d. fallna i ädlingens nattrock. Ryss och tysk anlända vid dörren, ryssen skojar om att hon väl gått med familjesilvret. Tysken tillbakavisar eldigt. Ryssen: i annat fall blir du nog aldrig av med henne. Tysken ser skräm ut, men ut genom dörren träder den till bristningsgränsen hederliga mön med bagaget i nypan och skygg rörelse i ögonen. Den värdiga sortin avstyres, frukost avätes och osökt finner den två dagar förut gatför-föriska munnen fina och sublimt kultive-rade ord.

Ett år därefter. Gossebarnen ha skaffat den sköna blott en liten våning och där valsar hon omkring i en kollossalt oskyldig backfischklän-ning. Den lätt hissnande känsla man erfar vid ra-cetrakten på upploppet från gatan till kokvrån är intet mot förbluffelsen in-för flickans egen totala ovetenskap om livets vanskligheter och mörka sidor. Gossarna komma på middag och båda titta kärt. Små älskliga scener med grevarna vid diskbal-jan fullända idyllernas idyll, som med elegant handkys avslutas i behag-lig tid på em.

Så ligger år 1914 rys-sen i sin säng och tysken i sin säng och den över-måttan omvända i sin säng — mobiliseringsor-dern kommer. Klockan fyra på morgonen. Men båda blåbloden hugga te-telefonen till, tysken hinner först, upprörd men fattad ilar mön att packa siden-pyjamas. Stor scen, kys-sar, tårar, min mors vig-selring och min skall du bli. Ryssen störtar till

flickan, möts av de nyförlovade i tambu-ren. Ännu större scen, ryssen lägger en bittermandelsblick i vännens skymtande säng, flickan tittar med sublimt oförstående på möbelen, ryssen ryter bedragare till vem som vill höra på och smäller trots adelskapet igen dörren. Adjö.

Kriget. Taggtråd och smutsiga grötkokar-hjälmar och krevader och hela apparaten. Ryssen sitter hatisk i sitt jordhål, vid 25 års ålder tycks han leda större delen av ryska armén. I Lemberg finns en gräslig spion, Lemberg skall tas! Sagt och gjort. Medan husen trilla och liken ligga i drivor bland bomber och granater sitter flickan bakom en hel och snygg pelare. Bredvid henne sitter en hederlig man som med avsky minns hen-nes förflutna och som med denna sura av-smak smittar ett gulaschpar vid sin sida. Alla tre diskutera lugnt och sakligt — medan blod-törstiga ryssar vimla kring öronen på dem — en eventuell rymning ur staden. Vår hjältin-nas bön att få vara med, tillbakavisas med ädel förgrymmelse.

In tågar arga ryssen i Lemberg. Han in-kvarterar sig hos en pater i stadens kyrka, dekretarer dödsdom för alla som försöka lämna staden och vilar på sina lagrar.

Gulaschparet, patern och mannen med in-dignationen släpas in. Rymlingar — dödsdöm-mas. Tandagnisslan och böner. Nästa fånge in. Det är flickan, skygg men skön. Ryssens ögon tändas, han föser ut omgivningen och giljar till sin älskade. Nej och en förtörnad rak höger ur de svarta ögonen. Ryssen kän-ner sig manad att bli ett odjur. Ultimatum: du är min i natt eller dödens. Hon knuffas in till de andra offren. Ryssen vidgar sin djävulskhet: allihop får gå om du stannar, varsågod, 20 minuter. Där sitter hon med sin hederlighet, immun mot frestelsen att rädda fem liv.

(Forts. sid. 160.)

...och efter metamorfosen.

LIDOL
TILLFÖRLITLIGASTE
BRÖSTKARAMELL

ENDE TILLVERKARE:
Forsberg
GÖTEBORG

HOTELL NEPTUN
Tel. Namnanrop.
Gods rum med telefon från Kr. 3:—
Trevliga klubbrum. **GÖTEBORG** Fullständig restaurant.
Vid Lilla Torget. Förstklassigt bord.

STUDENTER, SOM SPELA TEATER

DÄR DEN NYA DRAMATIKEN OMHULDAS.

Fr. v.: Ingegerd Thulstrup, som dansat i "Den glada döden". — Calle Flygare, uppskattad regissör. — Gunnel Öfverholm, kvinnliga huvudrollen i "Tran". — Gösta M. Bergman, regissör och själen i det hela.

FEBRUARI MÅNAD ÄR OERHÖRT viktig för Stockholms Högskola. Åtminstone för den del av dess studerande, som gripits av teaterflugan. Och det är icke så få. Teaterföreläsningarna, som denna lilla klick anordnat, ha redan börjat med kommentarerna över Agamemnon. Men det bästa av dessa teoretiska teaterstudier är ännu kvar: en hel rad föreläsningar om modern scenkonst, belyst från olika håll.

Här kommer ung entusiasm i dagen. Inom Stockholms Högskolas studentförening finns det många teaterintresserade, särskilt humanister, och bland dem har bildats ett femmannaråd, som skall leda produktionen av ospelad modern dramatik. Deras hövding är kandidat Gösta M. Bergman. Trots sina unga år har han redan hunnit med att ge ut från trycket en studie över Pär Lagerkvists dramatik. Dessutom har han iscensatt en del av de stycken, som Högskolans studenter uppfört vid akademiska fester.

Ospelad modern dramatik, därmed är allt sagt. Vad våra professionella scener ge är som regel dramatik av igår. Den stora publiken, så tror man åtminstone, vill inte ha det annorlunda. Det expressionistiska dramat, som kommit fram i Tyskland, något i Frankrike och framför allt i Ryssland är för brutalt, för söndersplittat, för modernt oroligt för att erövra publikgunsten. Men den ungdom, som växte upp under kriget och som dagligen upplever den moderna storstadshetsen ser verkligheten ur en annan synvinkel än de gamla. Själva tingen äro fyllda av en fantastisk innebörd, romantiken är icke död, tvärtom, den lever överallt, men den har fått ett nytt ansikte. Och konsten av i går förmår icke fångla längre. Den gamla realismen räcker icke till. Även inom dramatik söker man en ny saklighet. För det unga Sverige står som bekant Pär Lagerkvist hittills åtminstone

Det går en våg av teaterintresse genom landet och bärare därav äro bl. a. några högskoleungdomar i Stockholm, som just i vår låta tala om sig med sina teaterföreläsningar och -föreställningar.

som enda bärare av de nya idéerna. Han har skildrat krigsårens ångest och söndersplittning och han har också givit den lugnare intima verklighetsskildring, som tycks höra efterkrigsåren till. Vi veta, att de unga söka sig till honom. Att inte Högskolans studenter spelat honom beror inte på annat än att han redan givits på Dramaten.

Det är sen 1927, som denna nyaste teaterförkunnelse pågått. Teoretiskt och praktiskt. Strand Hotells icke alltför inbjudande festsal har fått tjäna som lokal, dekorationer och dräkter ha delvis förfärdigats av studenterna själva, delvis har Dramaten välvilligt stått till tjänst.

På ferierna har kandidat Bergman och kandidat Flygare efter högt föredöme från våra teaterchefer rest utomlands och sett så myc-

ket modern dramatik, som de hunnit med, och så ha de valt vad som tilltalade dem.

Hittills har det av tekniska skäl mest blivit enaktare. Teaterintresserade minnas kanske föreställningarna av Eugen O'Neills "Tran", eller ryssen Jewreinows starkt expressionistiska "Själens teater". I Själens teater är förnuftet och känslan, de två huvudpolerna i en människas liv framställda som två figurer vilka tvista om herraväldet. "Den glada döden" är en annan av samme ryss skapelser, ett slags modern commedia dell'arte med starkt stiliserad handling.

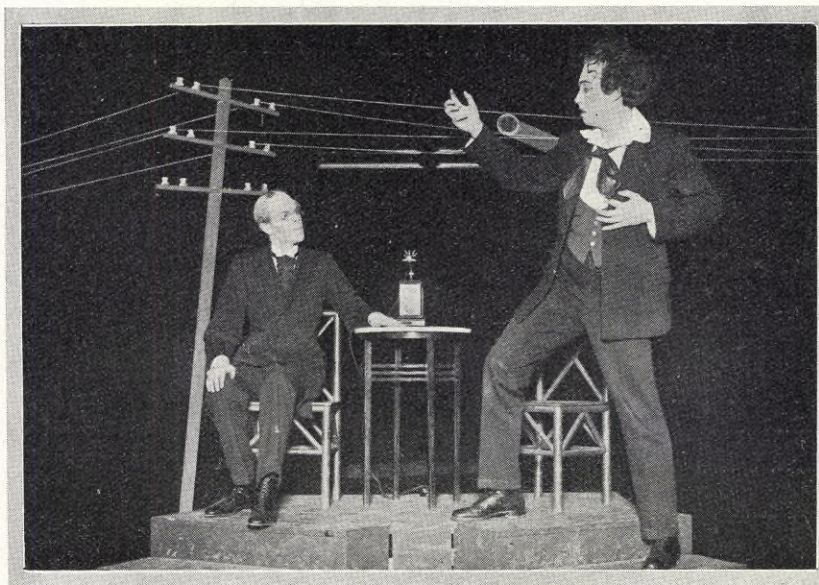
Deltagarna i dessa dramatiska övningar ha bara ett omdöme om dem: de äro fyllda av entusiasm för uppgiften. Regien har utövats dels av kandidat Bergman, dels av kandidat Calle Flygare, om vilken det sagts, att han ledde arbetet med en till despoti gränsande entusiasm. Under denna termin förberedes nya föreställningar. Ett fleraktsstycke av fransmannen Achard håller på att inövas, en annan O'Neill-pjäsa skall också fram.

Livaktighet, energi, intresse finns hos både regissörer och skådespelare. Nog är det väl troligt, att svensk teater även utanför de akademiska kretsarna kommer att få gott av denna ungdomliga hänförelse.

Och svensk dramatik? Man får se. Det är inte möjligt annat än att något kommer att hända med svensk dramatik. Det är ännu bara ett halvt år, som denna energiska propaganda pågått för modern levande teater, den har ännu ingen tradition, ingen stor räckvidd. Men den har resonnans.

Då den irländske nobelpristagaren Yeats var här och hämtade sitt pris, berättade han hur den nationella irländska dramatikens skapats. Några intresserade samlades till ett möte, där det beslöts att man skulle bilda en dramatisk förening, något i stil med våra studenter. Men församlingen var

(Forts. sid. 161.)

Jewreinows Själens teater, iscensatt av Gösta M. Bergman. Förnuftet (Olov Vidgren) och Känslan (Gösta Bergman).

CAP
Kejsarnougat

Utsökt god nougatchoklad
i 10- och 15-öres-bitar

NATIONALEKONOMEN SOM BLEV ANNA MARGRETAS MAMMA

EN MODERN KURVA OCH EN AKTUELL DAM

Fru Margit Wohlin med sin lilla dotter.

FÖR FORNA DAGARS PROFESSORSFRUAR var en flyttning av allt familjens pick och pack en allvarlig historia, om det också bara gällde från den ena uppsalavåningen till den andra. Flyttlassen med sina åkarkampar och imperialsäng och fikus på lasset togo sig nog pittoreska ut, men beredde vederbörande bekymmer och mödornas mångfald. När en professorsfamilj i våra dagar installerar sig i Uppsala kan det lika väl hända, att det blir i en dublett med kokvrå som i en sjurumsvåning i Fågelsången. Så var det med professor Nils Wohlin, ja, namnet förefaller bekant men i ett annat sammanhang.

— Just som flyttningen var klar att gå från vår dublett i Domtrappshuset till den större våningen vid Ågatan, blev det ministerkris och så fick vi säga till stadsbuden att det behövdes två bilar i stället för en, den ena för Stockholmsbostaden, den andra för Uppsala. Att tudelningen av flyttlassen icke inverkade på trevnaden i hemmet kunna vi kostatera. Med några få antika möbler kan man i en liten stockholmsvåning skapa en utsökt interiör, som synes på bilden.

Det är en statsrådsutnämning sedd ur huslig synpunkt skulle nu den säga, som inte vet vad det är fråga om. Ja, kanske det. Men fru Margit Wohlin, finansministerns maka, som tar emot Idun i den mera tillfälliga stockholmsvåningen, representerar nog knappast det slags huslighet som föregående generationers professorskor skulle känt igen. Det är mera huslighet i — hur skall man säga — stor stil. Fru Wohlin är nämligen nationalekonom. Fil. doktor i nationalekonomi och det vid ovanligt unga år. Remissdebatten och finansministerns triumf med budgetförslaget kommer naturligtvis på tal. Fru Wohlin säger med en glimt i ögat:

— Ja, det är ju roligt, när man vet vad det är fråga om.

Finansministern professor Nils Wohlin har nyligen gått igenom sitt stora elddop, då han för svenska folket och dess riksdag framlade statens budget, som fick ett mycket gynnsamt mottagande. Då han alltså är en särskilt aktuell man har det för en kvinnlig läsekrets måhända sitt intresse att göra ett besök i finansministerns hem, där hans maka, själv studerad i sin mans fack, är en intressant bekantskap.

Det fanns en tid, som inte ligger så långt avlägsen, förefaller det oss, då doktor Margit Cassel, numera fru Wohlin hade en avvikande mening i något nationalekonomiskt spörsmål mot sin store fader professor Gustav Cassel. Det var på den tiden då Vetenskapen med stort V regerade hennes liv. Nu har hennes utveckling tydligen gått in på andra banor. Det rena vetenskapandet ligger förresten långt borta, fru Wohlin har som ogift ägnat sina krafter åt folkbildningsarbetet.

Fru Wohlin har varit lärare vid Fornby folkhögskola i Dalarna. Lärarkallet intresserade henne i hög grad och lockar alltså. Så småningom kommer hon nog att ta

Stillhet.

*Stillhet — att höra och lyssna,
Stillhet — att söka och se —
Om kraft, att få sorlet att tystna,
I själen, måste vi be!*

*Stillhet — att minnas och längta,
Stillhet — att glädjas och le —
Om ro, så att något får växa inom oss,
Som vi kunna ge —
Stillhet — om stillhet vi be!*

GRETA RYBERG.

Från makarna Wohlins stockholmshem. (Holmén, foto.)

upp sin pedagogiska verksamhet igen också inom folkhögskolan. I Dalarna kom hon i beröring med en sorts elever, som väl äro tämligen sällsynta: skogsarbetare. Där fanns även industriarbetare från de stora verken i södra Dalarna, men direkt från skogen och det hårda arbetet med timmerfällning kom en del unga män. De voro vanligen ett par och tjugu år, hade glömt det mesta av vad de lärt i folkskolan och så gott som aldrig haft tid att syssla med något annat än sitt skogsarbete. Men djupt inom dem levde bildningsintresset, och en vacker dag hade de lämnat skogen och sutto på skolbänken för att få veta något om världen. Det är givetvis en helt annan typ elever än de unga industriarbetarna, men båda slagen äro lika intressanta, tycker fru Wohlin. Hon har väl själv det pedagogiska i blodet, eftersom båda hennes föräldrar ägnat sig åt lärarkallet. Hennes mor var före sit giftermål en högt älskad lärarinna bl. a. i Whitlockska skolan. Det är många elever, som vittna om den saken än i dag.

Men för närvarande är det en liten varelse, som ställer allt annat i skuggan. Lilla Anna Margareta på dagen 10 veckor gammal är förmodligen den yngsta berömda kvinna, som Idun förevigat. Men här är hon. Utan överdrift skulle man kunna säga, att hon just nu är medelpunkten i ett av vår nu sittande regerings hem. Visserligen är finansministern frånvarande och kan alltså inte protestera mot detta påstående, men det är knappast troligt, att han skulle ha något att invända.

Fru Wohlin går upp i nuet som varje lycklig ung mor, men det finns ju en del andra plikter, som hon inte får försumma för sin ställning. Det är presentationen vid hovet och de fastställda ceremonivisiteterna, som föregå den. Couren för statsrådsdinnorna i den nya regeringen är nu över. Det slår alltid nykomlingen vilket utsökt estetiskt skådespel dessa courer erbjuda med sin enhetlighet i dräkt och ceremoniel och sin ståtliga omgivning. Ingenting kan verka mera avlägset från nutiden än en sådan ceremoni, försäkrar fru Wohlin.

Hon är inte heller okänslig för dess charm.

När hon sitter där som en nordiskt ljushyllt madonna med sitt lilla barn i famnen, kan man inte låta bli att tänka på den enastående gång hennes liv haft. Uppvuxen i professorshemmet i Djursholm, förutbestämd till studier, lovande som ung vetenskapare, idealistisk folkbildningsmänniska och verksam som lärarinna, gift med en professor i sitt eget ämne, ministerfru, hov-fähig — räcker det inte en stund? Men vi hade så när glömt det allra viktigaste: lilla Anna Margaretas mamma.

Fönster putsas bäst med HÄXAN

Stella Falkner.

Den sista patienten. Av Adolf von Krusenstierna.

DET BLEV ALLT MÖRKARE OCH mörkare i den stora salongen, men utanför de höga fönstren sam ännu vårkvällen som en blågrå svan genom rymden. Den lilla gumman satt hopsjunken i soffhörnet. Skuggorna tätnade allt mer omkring henne och till sist lyste endast hennes händer, som ett par nattfjärilsvingar, skälvande och vita. Hennes ljusblå ögon stirrade under tunga, kupiga ögonlock mot den strimma av dager, som ännu skimrade mellan popplarna framför det norra fönstret. Hon drog den svarta silkesschalen tätare om skulderna och sjönk än djupare in bland kuddarna.

En av de tunga, förgyllda dörrarna öppnades och lätta steg ekade mot parkettgolvet. »Önskar grevinnan att jag tändar i kronorna?» — flickan stannade framför den lilla gestalten, som vid ljudet av stegen rätat på sig och nu satt rak och stel med händerna i knät.

»Nej, tänd bara kandelabrarna på sekretären. Och ljusen på patiencebordet.»

Tändstickorna raspade mot plånet, ljus efter ljus tändes, de mörka guldinvävda gardinerna drogos för fönstren. Flickan vände sig mot den gamla, neg och gick mot dörren. »God natt, lilla vän, glöm inte mitt varma vatten och halka inte i trappan.» Dörren stängdes och den lilla gestalten sjönk åter ihop mot kuddarna.

Ljusen brunno och för hennes matta ögon tycktes det henne, som vore varje låga omgiven av en strålände, glindrande gloria. Skenet återspeglades i familjeporträttens förgyllda ramar, i den svarta flygelns uppfällda lock, i silverbägarens blankpolerade ytor. Den återkastades från pendylens snidade Minerva och samlades till en dunkel, hemlighetsfull glöd djupt inne i den venetianska bålen. Hon strök tankfullt med handen över ögonen, som om ljusskenet bländat henne, så reste hon sig upp, ordnade den svarta sidenkjolens veck, så att de likt en väldig blomkalk svepte ned från hennes smärta, raka midja, och gick med små, tysta steg över golvet. Hon stannade ett ögonblick framför den ena av speglarna på långväggen mellan fönstren, böjde sig ned och grep en miniatyr, som låg på spegelbordets marmorskiva. Hon höll den granskande mot ljusskenet, förde den till

sina läppar och sade högt, i det hon fortsatte fram till det lilla spröda patiencebordet: »Nu, Carl Adam, skola vi lägga våra kort och språka med varandra. Inte se så barsk ut, vännen min! Kan man inte unna sin gamla Jaquette ett så oskyldigt litet nöje?» Hon lade miniatyren på bordet, satte sig, grep kortlekarna och började blanda. »Nå, vännen min, vad skola vi lägga om i kväll. Ha vi några önskningsar eller äro vi så belåtna? Nå, Carl Adam, tala ut», och hon böjde sig småleende fram mot miniatyren. »Ha vi verkligen inga önskningsar? Ty Carl Adam har väl aldrig glömt, att man egentligen skall önska innan man börjar blanda. Ja, då får jag önska i stället för Carl Adam.»

Hon lutade sig mot ryggstödet och förde åter handen över ögonen. Önska och önska. Hon hade önskat så långt hon kunde minnas tillbaka och korten hade alltid varit hennes trognaste vännar. Alltid hade de givit svar, ibland goda, ibland dåliga, men ändå alltid svar. Som ung flicka hade hon önskat tusen orimliga, barnsliga önskningsar, skära och rosenröda, himmelsblå och guldgula, som hustru och mor hade hon i korten sökt svar på vardagens alla små bekymmer och sorger, om Hans skulle bli bra från kikhostan, om Carl Adam skulle få vara kry, när han reste med kungen i Frankrike, om middagen för prins August skulle bli lyckad. Hon smålog för sig själv, när hon tänkte på, att Carl Adam en gång på fullt allvar frågat henne, om hon trodde på korten. »Och minns du, Carl Adam, vad jag svarade. Nej, du var alltid så glömsk, vännen min» — hon skakade skämtsamt pekfingeret framför miniatyren — »och så slarvig. Men jag sade 'man kan aldrig veta' och då skrattade du och påstod, att jag var en riktig liten toka.»

Hon kuperade, så stödde hon armbågen mot bordsskivan och såg in i ljuslågan. Vad det var länge se'n Carl Adam sagt att hon var en toka. Sedan Carl Adam dog, hade hennes önskningsar blivit så grå och bruna, med färg av vissna löv och hårdfrusna sandgångar. Hon hade afton efter afton önskat för Hans och sedan för lille-Hans — men — och hon kuperade en gång till — inte för Henriette, den oäcka människan; det var Carl Adam, som varit

för det partiet. Henriette hade aldrig blivit en rätt hustru för Hans — och sedan, när Hans föll av hästen, hade hon bara tänkt och önskat för lille-Hans. Lille-Hans, hon suckade tungt, så lutade hon sig åter fram över miniatyren. »Carl Adam, är du lycklig nu, som får vara tillsammans med lille-Hans? Säg honom att farmor längtar, längtar, längtar efter sin lille gosse.» — Hon sköt undan korten och reste sig samt började gå fram och tillbaka över golvet. Önska och önska. Sedan lille-Hans gått bort, hade hennes önskningsar blivit allt mer dimmiga och beslöjade och egentligen — hon stannade plötsligt — egentligen hade de då bara rört sig om huruvida det skulle bli vackert väder dagen därpå, om hon skulle få ett brev från kusin Constance eller om — ja Gud vet vad, i varje fall inte önskningsar, passande för en gammal gumma, som redan stod med ena foten i graven. Hon var verkligen en toka, det hade Carl Adam så rätt uti.

Hon satte sig åter vid det lilla bordet, tog upp kortleken och sade, i det hon lät korten löpa mellan fingrarna: »Carl Adam, din Jaquette är en riktig toka och jag lovar dig, käre Carl Adam, att detta blir min sista patience. Vännen min, jag önskar för sista gången i mitt långa, långtande liv, jag önskar att jag snart, snart — och Gud förlåte mig om jag härvid begär en synd — att snart få förenas med dig och Hans och lille-Hans» — men inte med Henriette, tänkte hon inom sig. Så kuperade hon tre gånger och började lägga ut korten, ett, två, tre, räknade hon högt — trettiotvå, fyra ess, det var ju galant, sjuan på hjärter fyra, spader femman på tvåan, ja, där ja, var har jag nu åttan, nu får jag passa mig, nian ligger och skymmer sexan. Där är damen — — De smala fingrarna lade korten med en smäll på bordsskivan, de gamla ljusblå ögonen följde uppmärksamt varje nytt kort, hon började bli helt ivrig, hade nästan glömt vad hon nyss önskat. »Det är märkvärdigt, Carl Adam, vad det går bra i dag», mumlade hon, »nu fick jag fram nian och där är damen. Femman och åttan, sjuan och tian, damen, damen, knekten och så kungen.»

(Forts. sid. 165.)

ELEGANS OCH INNOCENSE

TOALETTER PÅ DEN STORA BALEN.

Säsongens största bal i huvudstaden, Innocensen, har ägt rum lördagen den 2 februari på Grand Hotel. Här ses några damer ur balkimlet i de toaletter som de buro vid det lysande tillfället.

Från vänster till höger: Friherrinnan Louise Rålamb, f. Tamm, var Innocensens stormästarinna och bar en klädning av guldspets med cape av guldlamé. Från Aug. Lundin.

(Lenkert, foto.)

Fröken Brita Westerberg, dotter till civilingenjör S. Westerberg och hans maka f. Bernhard, bar en Patoumodell i rosa spets med cape av rosa tyll. Från Märthaskolan.

(Jäger, hovfoto.)

Grevinnan Karin Stenbock, maka till greve Albert Stenbock, Ornö, bar en klädning i vit tyll med silvermuscher. Från Edman & Andersson. (Holmén, foto.)

Längst till vänster: Fröken Tyra Key, dotter till d:r Helmer Key och hans maka, f. Börjeson, i en klädning av ljusgrön chifon. Från Märthaskolan. (Lenkert, foto.)

Innocensens ceremonimästarinna, fru Sigrid Brändström, f. von Schwerin, bar en toalett i vit pärlbroderad tyll med släp av strassbroderad grön chifon. Fru Brändströms klädning liksom prestavernas från Märthaskolan. (Lenkert, foto.)

KULTUR I NATUR

LÄRDA DAMER MED FRISKA TAG

Forna tiders professorer voro gubbar, som gingo i grönslitna bonjurer, forskade i dammluntor, förde lärda samtal och ställde bort paraplyer. Professorn av i dag är ingen gubbe, inte ens en gumma — hon är ung och söt och lika spänstig lekamligen som i anden.

Docent Asta Kihlbom-Gyllenberg är också en duktig sportkvinna.

Som den spänstiga unga bergbestigerskan här ovan kan en professor av i dag ta sig ut — det är den nyutnämnda professorn i grekiska vid universitetet i Rennes, Marie-Louise Sjöstedt, dotter till den sedan 40 år tillbaka i Paris bosatte kände svenske journalisten Erik Sjöstedt och hans franska maka.

Arkeologen fil. d:r Hanna Rydh är i sportdräkt lika chic som lärd.

Fil. lic. friherinnan Gurli Taube, amanuens vid Karolina i Uppsala, på väg till Blåhammarstugan.

Skriftställarinnan, fil. mag. Beth Hennings sportar på sitt eget lilla vis.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

KRISTIN JOHANSON.
Fru, Falun. Maka till hand-
landen Magnus Johanson,
Falun.
75 år den 5 februari.

ALICE SANDBERG.
F. Adelsköld, Stockholm. Än-
ka efter överstelöjtnanten V.
Sandberg.
70 år den 12 februari.

MINA SANDRÉN.
F. Ekelund, Mariestad. Maka
till komministern August
Sandrén, Mariestad.
65 år den 9 februari.

LILLY PLOMAN.
F. Granberg, Nyköping. Maka
till landskamreraren Edvard
Ploman, Nyköping.
65 år den 10 februari.

HILDUR BLUM.
F. Setterberg, Stockholm. Än-
ka efter direktören Berndt
Blum.
65 år den 13 februari.

SIGRID DJURBERG.
F. Aspelin, Stockholm. Maka
till medicine doktor Vilhelm
Djurberg, Stockholm.
60 år den 7 februari.

EVA HANZÉN.
F. Rose, Linköping. Maka
till redaktören av Östgöten
John Hanzén.
60 år den 8 februari.

SIGRID EKLUND.
F. Lewin, Norberg. Maka
till tandläkaren Emil Eklund,
Norberg.
60 år den 9 februari.

MAJA ANREP.
F. Helberg, Stockholm. Maka
till f. d. tjänstemannen i K.
Järnvägsstyrelsen F. Anrep.
60 år den 10 februari.

BEDA HALLBERG.
F. Andersson, Göteborg. Maj-
blommans stiftarinna. Maka
till handlanden J.E. Hallberg.
60 år den 11 februari.

OLGA SILFVERHIELM.
Fröken, Stockholm. Dotter
till reg.-veterinären J. R. T. A.
Silfverhielm och hans maka,
f. Stenberg.
60 år den 11 februari.

BERTHA BOLLING.
Fröken, Vetlanda. Bankkam-
rerare. Dotter till kronoläns-
mannen J. H. Bolling och
hans maka, född Halldén.
60 år den 13 februari.

ANNA SÖDERDAHL.
F. Jansson, Junsele. Änka
efter köpmannen Gustaf Sö-
derdahl, Junsele.
60 år den 13 februari.

OTTONIE ROSENBERG.
F. Benedicks, Stockholm. Ma-
ka till professorn vid Stock-
holms Högskola Otto Rosen-
berg.
55 år den 9 februari.

RUTH GRILL.
F. Söderhielm, Abbotnäs sä-
teri, Valla. Maka till rytt-
mästaren Bernhard Grill.
55 år den 10 februari.

EIJA von SNEIDERN.
F. Westman, Lerum. Maka
till landsfiskalen Allvar von
Sneidern.
55 år den 10 februari.

ELSA BESKOW.
F. Maartman, Djursholm.
Konstnärinna. Maka till teol.
dr Natanael Beskow.
55 år den 11 februari.

MATTIS GRUNDELL.
F. Hahr, Gävle. Miniaturmå-
larinna. Maka till majoren
O. P. Grundell.
50 år den 6 februari.

GERDA BJÖRK.
F. Hulting, Göteborg. Maka
till postkontrollören Gustaf
Björk.
50 år den 9 februari.

EVA GEISLER.
F. frih. Klinckowström,
Stockholm. Maka till inspek-
tören Gustaf Geisler.
50 år den 11 februari.

Banan-Fromage.

Recept av Dr. I Norrby, Fackskolan, Upsala.

4-5 bananer, 1 paket Jell-O (smak efter önskan) 4 dcl. vatten, 3 dcl. tjock gräde. Beredning: Bananerna skalas och söndermosas. Vatt-
net kokas upp och slås över

är löst. Då geléet börjar tjockna, vispas det kraftigt med stälvisp, tills massan är pösig, varefter purén tillsättes. Sist iblandas den till hårt skum slagna grädden. Blandningen slås i vattensköljd form och ställes kallt. Då det hela stelnat, stjälpes det ur formen, garneras med bananbitar och serveras ev. med någon fruktkompott. Receptet beräknat för 8-10 personer — för 4-5 personer tages 1/2 av samtliga ingredienser.

En härlig söndagsefterrätt för 25 öre pr portion.

H Y G G L I G A S M Å F L I C K O R

MAN SKALL INTE SKRÄMMA BORT sitt barn, när det kommer som en naturlig sak till far eller mor.

Man skall inte basa ut och ryta eller vekla sig, om barnet kommer och antingen oskuldsfullt eller i naiv självförtjusning berättar dumheter det har gjort.

Om man gör så, som t. ex. Björnson låter fadern i Daglanet (med kritik mot denna far) göra mot sin äldsta dotter, som berättar för honom hur svårt hon har haft det i Amerika, då 1) får man aldrig veta någonting, ty så mycken självbevarelsedrift har barnet och så fasar det för bråk, 2) kan man aldrig leda det, vilket ju är ens rätta och verkliga uppgift. Den verkliga uppgiften är inte att ge uttryck åt sitt eget missnöje, och 3) skapar man en klyfta, som kan leda till att barnet trotsigt eller föraktfullt eller bara i allmänhet på egen hand gör värre saker.

Det där var en allvarlig ingress till en liten upplevelse vid middagsbordet härom dagen.

Små hyggliga flickor som gå i goda skolor och som verkligen äro hyggliga, ha en sport för sig, som de bedriva på vägen till och ifrån skola och spåravn. För att få tiden litet innehållsrikare.

De niga allvarligt och vördnadsfullt för vilt främmande personer.

De välja ut ett lämpligt objekt på långt håll. Och när den stackarn nalkas, niga de små flickorna. Blicka troskyldigt in i det främmande ansiktet och niga djupt. Det ser gränslöst sött och rart och väluppfostrat ut.

Och det måtte göra effekt. Under en halvtimme hörde vi, detta speciella föräldrapar, med synnerligen blandade känslor talas om äldre herrar, som förtjusta lyfte på hattarna, äldre herrar, som skeno upp och i bitande kyla hastigt och artigt lyfte sina skinnmössor, om äldre, väl inpålsade damer, som började nicka och mysa inför en plötslig nigning ute på gatan och säkert sedan mycket letade i minnet var bland sina bekanta de skulle placera ungarna. Rackarungarna, som tjusade dem så. Ty det underliga är, att äldre människor bli smickrade, när ungar känna igen dem och hälsa på dem. Jag blir det och är väl inte ett ensamt fenomen i den vägen.

Och de äldre människorna gå hem, ljusa och värmda till sinnes. Och på nästa bjudning skola de dra en lans för, inte nutidens ungdom, men den yngsta generationen, den

är bestämt bättre än tjugo- tjugofemåringarna. Så artiga och så allvarliga — åtminstone finns det sådana, det kan man av egen erfarenhet intyga. Riktigt nätta att se på!

Det var som sagt med blandade känslor man hörde historien. Modern — det var jag — drog sig tankfullt till minnes något liknande från sin skoltid.

Vi gingo — det är så triviale så jag skäms — in i enklare bosättningsaffärer och frågade om fru Pettersons kaffepanna (sammanställningen av de båda orden syntes oss oerhört komisk) inlämnad till lagning, var färdig. Och fingo biträdet att rafistulera på någon hylla.

Sådant tar sig enkelt ut inför den nyare generationens eleganta raffinerade sätt att hålla äldre folk för narr. Jag ser dem för mig, de äldre. En gammal gentleman hade blivit så förtjust och överraskad, att han snurrat runt på klacken och hatten hade han fått av sig i en blink.

— Man ska ju hälsa och vara artig, säga ni ju jämt. Om ni visste så glada dom blir!

Vad skall man svara? När man själv var likadan, bara så oändligt mycket trulsigare? VERA v. KRÆMER.

En bortgången märkeskvinna.

Fröken Amy Segerstedt.

I sin födelsestad Åmål avled nyligen i den höga åldern av 93 år fröken Amy Segerstedt. Hon tillhörde en gammal känd lärdomssläkt — fadern var provinsialläkaren F. Segerstedt — och själv visade hon tidigt håg för djupare studier, men på den tiden stodo sådana knappast flickorna till buds. Genom läxläsning med en broder skaffade hon sig emellertid insikter i åtskilliga ämnen och satte sig sedermera — vid 26 års ålder — på skolbänken i den s. k. klosterskolan i Uppsala. Därefter följde en tids verksamhet som lärarinna, dels i familj, dels i elementarskola. Vid 45 års ålder tog hon folkskolläroinneexamen och blev någon tid därefter föreståndarinna för elementarskolan i hemstaden.

Men det var åt en annan gren av skolväsendet, som Amy Segerstedt skulle komma att ägna sina krafter: hon sökte och erhöi föreståndarinnebefattningen för Tysta skolan i Stockholm och företog — för att grundligt sätta sig in i dövstumsundervisningen — omfattande utomlandsresor. När en av eleverna en gång drabbades av blindhet, började skolans föreståndarinna att lära sig blindskrift för att kunna meddela undervisning i detta ämne åt den stackars eleven. Det fanns emellertid högst få dylika böcker utgivna i Sverige, och fröken Segerstedts mål blev därför att upprätta ett blindbibliotek och bilda en förening för blindskrift, två företag som under hennes ledning avsevärt utvecklades. I arbetet för vården om sina vanlottade elever var hon outtröttlig och alltid redo till varje personlig uppoffring; flera gånger har hon uppträtt som donator, dels till blindbiblioteket och dels till en lappkyrka i Norrbotten. Amy Segerstedt var en banbryterska på sitt verksamhetsfält, och hennes minne skall därför leva länge, inte minst inom blind- och dövstumsvårdens kretsar.

In memoriam.

Mathilda Sederholm, f. Flygare, änka efter medicinalrådet Edv. Sederholm, avled i Stockholm den 11 januari i en ålder av 68 år.

Med doktorinnan Sederholm bortgick en i ordets bästa bemärkelse genuin stockholmska. Det var något "stockholmsblått" över Mathilda Sederholm, inte bara över den vackra yttre apparitionen med det blonda håret, de blåa ögonen och det hurtiga och frejdiga sättet, utan också över hennes inre väsen.

Hon var god, glad och humoristisk. Född och uppfostrad i ett gammalt borgarhem på söder, hade hon en varm kärlek till södra bergen och en förståelse för det folkliv, som under hennes ungdomstid där rörde sig, som gjorde hennes skildringar därav till humoristiska högtidsstunder.

Mathilda Sederholm ägde skådespelarebegåvning. Under början av åttiotalet på Svante Hedins, Gurli Ulffs och Elise Hwassers tid, var hon några år anställd vid Dram. Teatern, men avbröt sin teaterbana för att träda i äktenskap. Sin kärlek till teatern behöll hon dock under hela livet.

Mathilda Sederholm var inte blott en mycket god maka och mor, utan också en mycket trofast vän. Och en mycket trofast stockholmska.

FANNY ALVING.

Trotjänarinna.

Fröken Hilda Säaf, Olaigården, Pelarne, som den 2 februari fyllde 50 år, har under 35 år varit i tjänst hos framlidne apotekaren i Vimmerby C. A. Roswalls familj, de senaste åren som husföreståndarinna och vårdarinna av hans efterlevande maka.

Iduns handarbetsavdelning.

Tröjan är avsedd att sättas utanpå hela dräkten då det är kyligt i rummen.

Genom att den inte är öppen fram, sluter den tätt om lilla kroppen och värmer bröstet och magen.

Vi ha stickat den av ljusblått viyella-garn och åtgår ej mer än c:a 75 gram.

Längden från axeln är 28 cm. Halva vidden under armen 25 cm.

Fram och bak äro alldeles lika. Vi börja nederst fram och lägga upp 70 maskor (m.). Efter en bård på 5 cm. av 2 aviga, 2 räta, 2 aviga etc. sticka vi vnlig s. k. strumpstickning, d. v. s. ena varvet rätt och tillbaka avigt.

När vi stickat 19 cm. från kanten äro vi vid besparingen och utbyta strumpstickningen mot s. k. dubbel mosstickning. (2 varv (v.) 2 räta, 2 aviga, 2 räta etc. och 2 v. 2 aviga, 2 räta, 2 aviga etc.)

En stickad tröja för 8 à 9 mån. baby.

Efter 5 cm. äro vi vid halsen och göra öppningen sålunda:

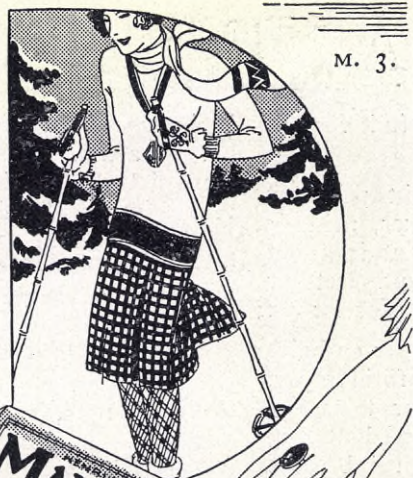
Sticka (alltjämt i mönster) 22 m., maska av 26 m., sticka 22 m. På de sista 22 m. sticka vi 8 cm. och se noga till att det blir jämna v. i mosstickningen. Vi övergå sedan till de andra 22 m. och sticka 8 cm. på dem också. Före sedan de 2 axelstyckena med nyupplagda 26 m. och fortsätta mosstickningen 5 cm. och göra resten av bakstycket lika med framstycket.

Till armen lägga vi upp 56 m. och ta ihop 2 m. i början och 2 m. i slutet på vart 6:te v. 4 gånger eller tills vi ha 48 m. på stickan. När armen är 12 cm. lång avsluta vi den med en bård av 2 räta, 2 aviga etc. såsom nertill på tröjan 5½ cm. hög. Maska av löst. Sticka den andra armen lika.

Spänn och pressa lätt samt sy ihop sidorna på tröjan med plats för ärmarna. Kring halsöppningen virkas ett stolpvarv med 2 luftmaskor emellan. Vi skola ej göra luftmaskorna mindre i hörnen, ty då kan det hända att öppningen blir för liten och huvudknoppen fastnar. En virkad snodd med tofsar dras genom stolpvarven. B. L.

**VINTER och
SOMMAR
HÖST och VÅR**

Vid sport, promenad och friluftsliv i allmänhet bli händerna lätt nariga och röda, lika obehagligt som

M. 3.

GAHNS
UPSALA

vanprydande. Ett beprövat botemedel är GAHNS MANIOL, som läker narighet och gör huden smidig, vit och vacker. Gnid därför in händerna med litet Maniol. Ni kommer att bli förtjust över resultatet.

MANIOL
HÄNDERNAS BESKYDDARE

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles vällsmakande, stärkande och stimulerande, rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Ett glas avkyld Mugnier före maten ersätter brännvinet, samtidigt som det ger måltiden en viss kulturell prägel. Till kaffet har man i Amusette Mugnier en typisk pariserlikör, som tillredes av 3/4 Mugnier, 1/8 halvsöt sherry och 1/8 Grenadine, vilket allt erhålles utan restriktioner å alla systembolag i landet.

Kr. 3:50 pr 1/1 but., kr. 2:40 pr 1/2 lit.

9 diplomes d'honneur.

56 guld- o. silvermedaljer.

Franska
Rivierans
pärla

MENTON

Säsöng
Oktober—Maj

10 min. från Monte Carlo

Bästa tänkbara läge mellan hav och berg med Europas mildaste klimat. Fullt upp med alla slags förströelser. Fördelaktigaste utgångspunkt för utflykter. Tennis — Golf — Bad alla årstider.

Upplysningar genom: "Syndicat des Hôtelières",
Pavillon Mentonnais, Menton A. M. Frankrike.

NISSENS
ÄKTA BRÖSTKARAMELLER
ETT GAMMALT BEPRÖVAT MEDEL
MOT HOSTA, HESHET och HALSKATARR
ENDE TILLVERKARE: A-B NISSENS MANUFACTURING
NORRHÖPING.

Var ska flickorna sporta?

(Forts. fr. sid. 147.)

äro dess chanser att bli taget på allvar och föras till ett resultat?

— Stora, svarar ingenjör Robert Mossberg, idrottsintresserad medlem av stadsfullmäktige. Det föreligger f. n. ett förslag till en kommunal idrottsstyrelse, vars främsta uppgift kommer att bli att ordna lek- och idrottsplatser för alla åldrar, från småbarnens sandhögar till de vuxnas träningsplatser. Även den kvinnliga idrottens krav måste därvid självklart beaktas. Den blivande styrelsens eller nämndens ställning till fordringarna på en separat idrottsplats för damerna att härskas oinskränkt över är dock svår att förutse. Ett hälvtenbruk med dispositionsrätten uppdelad på olika tider förefaller att vara det naturliga, eftersom båda könen idrott stampar i svårigheter och båda vilja ha plats. En stor lek- och träningsplats blir säkerligen reserverad i nya stadsplanen ute på Gärdet, men helt damernas blir den inte. I förslaget att restaurera Ösarmalms idrottsplats ingå planer på att bereda damerna egna omklädningslokaler, om möjligt en egen paviljong.

För övrigt finns det ute på Djurgården en plats, som 'Kamraterna' haft och släppt, utmärkt lämpad till kvinnlig idrottsplats, isoleerad och lagom stor. Kommunikationernas bristfällighet är mänskligt sett ett svagt minus — en idrottskvinna behöver väl inte bäras till träningen.

En eventuell tvekan att tillmötesgå damernas önskan bottnar nog i en tvekan på ett väsentligare område: har idrottsintresset slagit igenom bland kvinnorna? När männen började lyfta sporten till dess nuvarande rangplats hade de absolut ingenstans att hålla till. De tränade på Gärdets vägar, utan arrangemang och attiraljer. Och deras klubbar hyrde i sin hemlöshet ett rum någonstans ett par kvällar i veckan eller hade regelbundna sammanträden på något café. Idrottsintresset var komplett ohejdbart. Frågan är om kvinnornas är det."

Kanske hör det till naturens ordning, att damerna behöva något litet mer ordnat, något rationellare än Gärdets vägar och ett café, för att kunna göra något av sitt sportintresse. I så fall är det snarast ännu ett skäl till att de få det. Till alla de många skäl, som finnas förut. B. A.

En amerikansk tragedi.

(Forts. fr. sid. 152.)

Så skymtar patern fram ur ett hörn. Han låter henne svära vid ett krusifix att aldrig tala om vad hon hör denna natt och får sedan ur sig, att han är den eftersökte spionen och att fäderneslandet hänger på ett hår, närmare bestämt på hans. Då veknar den ädla och kliver beslutsamt in till ryssen.

Spionen kryper till tyskarna och Paul, den gynnade, omgjordar sina länder och hastar till

IDUN

Mästernuogsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: kl. 9—5 | Expeditionen: kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonchefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Hel marg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga platser och platsökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.

Uppl. B.

Praktupplagan

Vanl. upplagan

Helt år 17:— | Helt år 15:—
Halvt år 9:— | Halvt år 8:—
Kvartal 4:50 | Kvartal 4:25

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STHLM - BRUNKEBERGSTORG 24

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
Patent n:o 57402.

Införda offert och beskrivning från
GEMLA FABRIKERS A.-B.
— D I Ö —

**De äkta
Aspirin-
Tabletterna**

lösas lätt i vatten. Häri-
genom verka de både
snabbare och kraftigare
än de mindervärdiga ef-
ferapningarna.

ASPIRIN-tabletterna äro
alltjämt bästa medlet mot
huvudvärk, reumatism,
gikt, förkylning, tandvärk,
feber m. m.

Begär alltid å Edert apotek
ASPIRIN-tabletter.

I rör om 20 st. kr. 1.-

**Collanolja
smörjer läder
så det passar
alla väder**

Hjärtat i halsgropen . . .

det är ju det vanliga uttrycket för den oroskänsla, som den nervöse känner vid varje liten påfrestning. Det kan blott gälla passerandet av en gata eller en plötslig bilsignal. Strax "hoppas hjärtat i halsgropen". Den som besvärar av detta bör aldrig vara utan Somnogantabletter. De lugna snabbt nerverna och den av dem alstrade oroskänslan. Somnogant är fullkomligt oskadligt, ej vanbildande och förorsakar inga som helst bi- eller efterverkningar, såsom dåsigheit, dålig andedräkt, finnar etc.

Finnes å alla apotek i rör om 20 tabletter å kr. 2.50 samt i populär-förpackningar om 4 tabl. å 50 öre.

SOMNOGAN
Nervlugnande
och rogivande

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:
Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel. Nedsatt pris.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande o. mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist o. svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Sthlm.
Samtliga preparat finnes på alla apotek.

För Hemvävnad! LINNEGARNER.

Högsta kvaliteter.

Linnegarn nr. 12 oblekt	Kr. 4:75	kg.
" " 12 1/2-blekt	5:85	"
" " 14 oblekt	4:90	"
" " 14 1/2-blekt	6:35	"
" " 16 oblekt	5:20	"
" " 16 1/2-blekt	6:85	"

Bemärk de låga priserna! Sändes mot postförsk. eller efterkr. 5 kg. franco.

MARKS LINNELAGER, Borås.

**fransk
konst-
industri**

utställs i
**a. b. nordiska
kompaniets
utställnings-
lokaler, 3 tr.**

d. 12/2

Lemberg. I spetsen för sitt regemente tågar han in, har sönder några hus och kliver in i kyrkan. Därmed avviker han definitivt ur vapenlarmet. Vid altaret ligger den sköna, resonnerande med madonnan och mors vigsling. I hennes armar slår sig greven till ro, lämnande Lemberg att erövra sig självt.

Under tiden kippas ryssen efter andan i det inre rummet, sårad i bombregnet och blodig till oigenkännlighet. Han krälar ut i koret. I detta ögonblick när man alltså under brinnande krig återser sin bästa vän och dessutom skall dö inom räknade minuter, är hans enda och sista önskan att i grunden fördärva tillvaron för endels barnsvännen och endels den kvinna han älskar. Förmedels fula miner lyckas han klargöra för vännen vad han anser om damen, varpå han avgår med döden. Den orakade tysken spänner ögonen i flickan de där säga: vad är du för en typ? Flickan erbjuder sig förklara men sväljer plötsligt. Eden, kruxifixet — inte kan hon bryta sitt ord och förråda sitt lands och sin älskades spion. Varpå hon moltiger och går.

Samma dag är stor parad med klockringning, medaljer och avtackning och löjtnanten står där dyster i ledet. På en balkong står flickan och spionen. Vid några tackens ord från generalpersonen lyfter Paul de sorgsna ögonen och i ett övernaturligt begåvat ögonblick förstår han allt — ryssen och de 20 minuterna och spionen och eden och den vita själen. Knäfall, avbön, upprättelse.

*

Det är bara en sak i detta, som måste kursiveras. Det är inte den genuina dumheten, slappheten och bristen på logik, som slår emot en. Inte heller denna hymn till kokotten. Det kan ligga någonting i det. Det är filmens sätt att behandla kriget.

Den nyaste filmromantiken har upptagit kriget som ett pikant inslag i en djupt tragisk erotisk konflikt. Filmregissörerna ha sina infall, om de bara inte vore så rosenrasande. Romantik — även filmdito — innebär visserligen flykt från verkligheten, men bör helst inte hamna i platthet, osund-sensation och drypande sentimentalitet. Den nuvarande generationen tycks uppfatta den föregående fruktansvärda erfarenhet som en kuriös leksak att tummas på lediga stunder.

Studenter, som spela teater.

(Forts. fr. sid. 153.)

ingalunda akademiskt betonad, tvärtom synnerligen brokig. Man enades om ett stycke. Men var finna skådespelarna? Då skrev Yeats namnen på styckets personer på pappersslappar, som han rullade hop och kastade i en hatt. Sen fingo de närvarande dra lotterna. Ingen av dem hade någonsin i sitt liv stått på en scen. Till att börja med gick det inte vidare bra, men hänförelsen för uppgiften fanns. Vad som däremot saknades var spelbar irländsk dramatik. Men den bristen blev också avhjälpt. Man behöver bara erinra om namnen Yeats, Synge och Lady Gregory. Yeats räknade den irländska dramatikens födelse från det där mötet. Varför inte också hos oss?

Den sista patienten.

(Forts. fr. sid. 155.)

Hon såg upp från korten. Det måtte blåsa ute. Poppeln vid norra fönstret strök då och då mot rutorna. Ännu en gång, sista läggningen. Att snart få se dem alla, Hans och lille-Hans och Carl Adam. Hon kände sig så trött. Kungen, knekten, damen. Ja, den gick. Hon knäppte händerna och böjde huvudet. »Min sista patiente», tänkte hon, »min sista patiente». Hon reste sig långsamt och stödde händerna mot bordsskivan. Så skönt det skulle bli att få sova, att få sova riktigt, riktigt länge.

UTBYTBAR SAMMETSDUK
PÅ FILTUNDERLAG

Glansborsten "VIKING" Patent

...OCH BÖR EN SKOBORSTE
ÄGA FÖRMÅGA.

"GE HÖGSTA GLANS
PÅ KORTASTE TID
MED MINSTA ARBETE"

FÖRSÖK
GLANSBORSTEN
VIKING
NI BLIR BELÅTEN!

Försök Kaffe Hag

Jag dricker det alltid själv, sedan min läkare måste förbjuda mig att njuta av vanligt koffeinhaltigt kaffe. Jag blev överraskad av detta äkta, men ofarliga bönkaffes utmärkta smak och fina arom. Helt säkert kommer ej heller Ni att känna någon skillnad mellan det vanliga koffeinhaltiga kaffet och det koffeinfria Kaffe Hag. Gör ett försök, Ni kommer att bli belåten.

Begär hos Eder handlande ett paket till Kr. 1:65.
Koffeinfritt Kaffe, A. B., Stockholm
Riddaregatan 4. Telefon 763 44.

ENDAST DET BÄSTA FÖR EDER HUD!

«ETOILE» gurkrème
«ETOILE» orient. olja
samt
«ETOILE» dagcrème
äro preparat, som alltid
böra finnas på varje dams
toilettbord.

MARKNADENS FÖRNÄMSTA SKÖNHETSMEDEL!

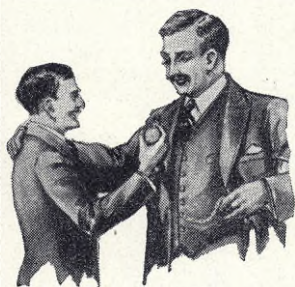
— ETOILE —

PARFYMERI OCH SKÖNHETSINSTITUT

Kungsgatan 55! STOCKHOLM Tel. N. 15539

En familjeklenod
är ett äkta

Viking-Ur

Det fulländade
kvalitetsuret med
den säkra gån-
gen och det för-
näma utseendet.

Herrsilverur fr. 40 kr. Hos urmakare. Enkelboett 14 karat 120 kr.
och högre. Dubbelboett 14 " 160 "
Armbandsur, olika prislägen. o. högre.

Etablerad 1847.

Allcock's

Inregistrerat handelsmärke: 25176

Plåster

EAGLE BRAND

Världens mest
betydande utvärtes
läkemedel.

Hosta, förkylningar, klena lungor.
Allcock's Plåster verkar såväl förebyg-
gande som läkande. Förhindrar sviter
mot förkylningar.

Reumatism i skuldrorna undviks
genom användande av Allcock's Plåster.
Atleter använda detsamma som medel
mot styvhet och ömhet i musklerna.

Allcock's är ett absolut äkta, poröst plåster. Det är ett univer-
salmedel, som säljes å alla apotek över hela den civiliserade
världen. Kan påläggas varhelst smärta uppstår.

Är NI i behov av ett piller,

tag då
utav

Brandreth's Piller (Etabl. 1752)

Rent
vegetabiliska.

Inregistrerat handelsmärke: 26622.

Användes mot förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc.

Till salu å alla apotek.

ALLCOCK MANUFACTURING CO., BIRKENHEAD, ENGLAND.

ENDAST
PIX
ÄR GOTT NOG

Hon tog ljuset och med det i handen gick hon runt det stora rummet och lyste på den långa raden familjeporträtt. Hon kände sig så liten och svag, där hon stod i sin svarta klänning och såg alla dessa välkända ansikten stirra emot sig ur rama. »God natt, onkel», mumlade hon. »God natt farfarsmor, god natt Beate-Charlotte, god natt ni allesamma.» — Långsamt släckte hon kandelabrarna på sekretären samt det ena ljuset på patiencebordet. Så gick hon mot dörren, öppnade den, stannade ett ögonblick på tröskeln, vände sig om och nickade mot miniatyren, som ännu låg kvar bredvid korten. »God natt, Carl Adam.»

ADOLF von KRUSENSTIERNA.

Kryssordstävlan i n:r 6.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10					11			
12					13			
14			15		16		17	
		18		19		20		
21	22			23				24
		25						
26		27		28			29	30
31			32			33		
34				35				
36							37	

Vågräta ord: 1. Ofta av kristall. 5. Bläser säck-
pipa. 10. Utrustad med konstnärliga anlag. 11.
Skickar man vid helger. 12. Tar man på vinst eller
förlust. 13. Ser man ej skogen för. 14. Biflod.
15. Detalj på plagg. 17. Namn på drottning. 19.
Har skrivit Den vandrande juden. 21. En som sö-
ker skatter på djupet. 25. Föregår vissa utländska
namn. 26. Son i bibeln och stad i Frankrike. 28.
Dragdjur. 29. För kon. 31. Bekant vadarfågel.
33. Sjöfågel. 34. Uttryck ur psaltaren och verb
som användes om hästar. 35. Utflykt. 36. Har den
gjort som arbetat hårt. 37. Bör man göra i äk-
tenskapet.

Lodräta ord: 1. Plagg som Anna Maria Lenn-
grens grevinna använde. 2. Tillhör fiskarens ut-
rustning. 3. Siffra. 4. Konfidens. 5. Ett ädelt
sinnelag. 6. Månad i förkortning. 7. Mansnamn.
8. Gör den som vill sätta rekord. 9. Känd för ut-
brott. 16. Litet djur. 18. Jord och skådespelare.
20. Är Loreleyklippan känd för. 22. Är den som
har ett älskvärt sinnelag. 23. Skiftning i utseende.
24. En bit land som orsakat många strider. 26.
Saknas inte i det moderna storstadshuset. 27. Brin-
ner i skogen. 29. Färg och norsk författande
biskop. 30. Att ändra mening. 32. Förekommer på
våren. 33. Namn för man.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14
dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-
öres frimärke och summan av de insända märkena
delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen
uppställda belöningarna — 2 st. å 5 kronor. Sändas
flera tävlingssvar i samma försändelse inlägges vart
ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom
postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstäv-
lan i n:r 6."

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 51.

Vågräta ord: 1. Lunta. 4. Utdöd. 7. Rusta. 9.
Rämning. 11. Etyd. 13. Tebe. 15. Nät. 16. Del.
17. Ptro. 18. Elit. 19. Spe. 21. Geo. 23. Vara.
25. Cell. 26. Idegran. 29. Orgie. 30. Pudra. 31.
Onera.

Lodräta ord: 1. Luden. 2. Träd. 3. Aun. 4. Ut.
5. Tant. 6. Degel. 8. Snus. 9. Rytter. 10. Ge-
digen. 12. Täppa. 14. Betel. 19. Svamp. 20. Hägg.
22. Olaga. 24. Ador. 25. Caen. 27. Era. 28. Rio.

De bägge prisen — å 12 kronor — tillfalla fru
Nancy Nilsson, Bruksgården, Ignaberga, och A.
Ahman, Köpmansgatan 11 D, Abo.

BLADGRÖNAN

har blivit införd i medicinsk
praxis i form av ett nytt
läkemedel

PHYLLOSAN

framställt enligt föreskrift av
Professor Emil Bürgi, Bern.

Bladgrönan står, kemiskt sett,
mycket nära det röda färg-
ämnet i människans blod.
Den utövar en allmänt stär-
kande verkan på kroppens
olika organceller och utgör
det enda hittills kända ogif-
tiga ämne, som i påvisbar
grad stegrar kroppscellernas
verksamhet och omsättning.

BLODBRIST

Bladgrönan har vid blodbrist
visat sig vara ett starkare
verksamt medel än både järn
och arsenik; den utövar den-
na blodbildande verkan genom
att direkt påverka de blodbil-
dande organen. Den har icke
järnets och arsenikens bi-
verkningar.

ÅDERFÖRKALKNING

Bladgrönan motverkar ut-
vecklingen av ett av de vik-
tigaste ålderdomssymtomen,
nämligen åder- eller kärlför-
kalkningen. Den återskänker
åt de genom kärlförkalknin-
gen hårdnade kärlväggarna
en del av deras förlorade
elasticitet.

HÖGT BLODTRYCK

Bladgrönan har den märkliga
förmågan att vid tillstånd av
åderförkalkning medföra en
objektivt påvisbar minskning
av det förhöjda blodtrycket.

HJÄRTSVAGHET

Bladgrönan utövar vid åder-
förkalkning en stärkande in-
verkan på hjärtmuskulaturens
arbetsätt. Efter en veckas
behandling utlöser bladgrönan
sin verkan och hjärtats funk-
tion börjar att långsamt, men
påtagligt, stärkas.

TÄRANDE

SJUKDOMSTILLSTÅND

Bladgrönan framkallar ge-
nom sin stimulerande verkan
på kroppscellerna en kraftig
ökning av matlusten och äm-
nesomsättningen och har för-
denskull en mycket fördelak-
tig allmänverkan vid långva-
riga, tärande sjukdomstill-
stånd.

PHYLLOSAN

tillhandahålles av apoteken i
flaskor om 100 tabletter å
kr. 4.85.

EIEFANTENS DROGHANDEL
STOCKHOLM

Landets äldsta fabrik för tillverk-
ning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande
alla våra tillverkningar, sändes på
begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",

ty samma postsparbanksbok gäller vid alla postanstalter och sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas utan uppsägning. Ränta 4 %

Scen
och Film

Per Axel Branner och Esther Roeck-Hansen i "Såna barn..." (Almberg & Preinitz, foto.)

Såna barn, den amerikanska komedien av Maxwell Anderson, som Blanchteatern låtit efterträda Mary Dugans process bragte en fläkt av amerikansk vardag, som filmerna från det stora landet alltid hittills utestängt. Amerikanskt småfolk ur affärsvärlden med dollars i tresiffriga tal — på sin höjd, med bekymmer för hyra och livets nödtorft, så får man se dem från scenen. Två ungdomar, som förälskat sig i varandra, gifter sig tvärt, som det är vanligt i Amerika och genomgå sedan ett litet äktenskaps-helvet, som de i ungdomlig beskäftighet elda upp till en vitglödgd hetta åt varann. Det är inget strindbergsgräsl med blottandet av själens djungler och sumpmarker, publiken vet hela tiden, att de nog skola klara upp det och att lyckan visserligen får sina törnar, men ändå inte går helt i kras. Och i tredje akten gräslas det också en del och så kommer försoningen som är lustig och fyndigt påhittad.

Fru Ester Roeck Hansen hade som den unga flickan och sedan den nygifta lilla frun mycken charm och får fram den alltför stora ärlighet, som denna unga kvinna besväras av. Som den unge mannen gjorde Per-Axel Branner en visserligen ej i detaljerna amerikansk, men dock mycket levande studie. Fadern (herr Berglund) och den världskloka system (fru Nathorp) sekundrade de båda, fru Nathorp har den erforderliga svadan. En drake till inackorderingsfru fick

i fru Selander behörig färgläggning. Publiken var förtjust och bestod blommor och applåder i massa. Eth. K.

"Blå Musen" botade mig inte från nedärvd rättskräck. Motivet, åldrigt till möjlighet, påminner jag mig i en svunnen tid ha skymtat i "Adjö, Mimmi" på Vasan, och desslikes påminner jag mig att det var roligt. Här var det bedrövligt och opassande på ett trist och ointressant sätt. Det

Livförsäkra EDER

i

SVEA

Huvudkontor: Göteborg, V. Hamngatan 3

OBS.! BARN- OCH STUDIEFÖRSÄKRINGAR

Ombud på alla större platser.

Simba

MR. OCH MRS. MARTIN JOHNSONS AFRIKAFILM.

" — — — Där finns scener, som bokstavligen ta andan ur halsen på en, så levande äro de. Frukta är tydligen ett ord, som inte finns i de oförvägna makarna Johnsons ordbok...".

PREMIÄR

denna vecka i Stockholm, Malmö, Örebro, Västerås och Eskilstuna.

Huvudsaken är

att Ni vid inköp av linnevävnader övertygar Er om att de verkligen bära Marks fabriksmärke — vikingaskeppet, den urgamla symbolen för nordbons okuvliga mod och styrka, vilken blivit en garanti för det outslitliga, klistarfria linne, som endast finnes i

MARKS

HANDDUKAR OCH DUKTYGER

MARKS LINNEMANUFAKTUR A.-B.
KUNGSÄTER.

DEN VÄRLDSBERÖMDA

Varje förständig husmoder ser till att herrarna i hemmet använder den förnämsta kragen.

MEY-KRAGEN

fyller de allra högsta anspråk, dessutom bortfaller alla kostnader och besvär med tvätt och strykning.

Broschyr på begäran gratis och franco. 2:ne provkragar mot 60 öre i frimärken. — Prova Mey-Kragen och kragfrågan är löst för all framtid. Återförsäljare antagas på alla platser där vi ej äro representerade.

Pris pr duss. Kr. 3:— för de dubbelvikta och Kr. 2:75 för de enkla. 325 olika modeller. Till landsorten 3 duss. franco.

MEY'S STÄRKKRAGAR,
G:la Brogatan 32, Stockholm.

Se noga till att varje krage invändigt är stämplad "Mey & Edlich", endast då äkta.

enda spännande var att få se en människa vid namn Jenny Jugo bete sig i fem akter för att få Harry Halm. När man sett Harry Halm en meter blev fröken Jugs beteende rena mysteriet. Lilla Brita Appelgrens ansikte säger ingenting utom att det behöver växa till sig.

B. A.

"Den mystiska kvinnan" slutar att vara mystisk efter någon stund, men därmed inte att vara intressant. När man vet att en spion är en spion och dessutom vet att officeren med det dyrbara dokumentet också vet det, så dör ju mystiken. Men inte intresset och framför allt inte spänningen. Filmens miljö är den internationella stordiplomatin med oersättliga papper och hemliga sändebud och lönnfack i skåp och förstulna biljetter. Det hela skulle kanske inte fånga en så helt om inte

människorna i härvan vore så trovärdiga, främst ryske spionerichiefen med ett smalt, skarpt, aristokratiskt stängt ansikte. Och på ett plan för sig den kvinnliga spionen. Greta Garbo är strålande, vackert ljus som en dag och tragiskt mörk som en natt. Hennes nyanserade och intelligent lidelsefulla spel lämnar intet övrigt att önska. Ingen kan säga om Greta Garbo att hon bara är vacker.

B. A.

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Målning av skåp.

Fråga: Vore tacksam om upplysning kunde givas angående målning, färg etc. av ett mycket gammalt tämligen stort, bukigt, i två delar bestående hörnsåp. Dubbeldörrarna i båda delarna äro försedda med refflade speglar, liksom skåpets ytteridor prydas av dylika refflor. Flerstädes finnas vackra sirningar och lister, bl. a. över översta dörrparet ett smakfullt kedjeornament. Ursprungligen synes möbelen varit målade blågrön, men då den nu skall ha plats i matrummet med ekmöbel, hur bör den då renoveras? (Träslag furu, olämplig att bona.) Gerda.

Svar: Om skåpet avlutas, finner Ni kanske att träet är jämnt och vackert, då skåpet bör antikbonas. I motsatt fall måla det i någon rätt mörk färg, som vackert harmonierar med rummets färgskala i övrigt. Eventuellt kunna lister och skulpterade partier uppläggas med annan färg.

Val av färger.

Fråga: Vilken färg på gardiner, draperi och mjuk matta i hörnrum med 3 fönster och mahognymöbel? Eventuellt tapeter? Möbelyg som medf. prov.

E. M.

Svar: Giv väggarna en varmgul färg, mot vilken draperier och gardiner i möbelygets rostbruna, eventuellt mörkbrun i gulgrått, vackert avtecknar sig. Mattan i rostbrunt, gulgrått brunt och svart.

"Du är på ett strålande humör i dag!

Har du vunnit på lotteri?"

"På ett sätt ja! Jag gick och hängde knäp-past ihop — nerverna, förstår du — så till-rådde min läkare mig att genomgå en 4. veckors Sanatogenkur. Det blev min lycka. Nu är jag åter vid full vigör."

Kända läkare rekommendera i mer än 25,000 skriftliga uttalanden att använda

styrke- och nerv-näringsmedlet

Sanatogen

därför att det på ett naturligt sätt skapar en kraftreserv för muskler o. nerver.

Sänd mig gratis och franco: Sanatogenprov och broschyr.

Fås på alla apotek samt i färg- och kem.-affärer från kr. 1.75. Önskas ytterligare upplysningar, så ifyll och insänd kupongen till

Namn:

A.-B. SANATOGEN,

Titel:

Stockholm 1, Kungsgatan 59

Adress:

Borttappad

energi är enl. vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter, som skola rensas ut.

Fruksalt-Samarin utför en grundlig in- värtens rengöring, vilket sätter kroppen i god form. Säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt. Pris pr fl. kr. 2: 50.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crëmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.

Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14 Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Hemtrevlig engelsk pudding.

Det finns tråkiga engelska puddingar och hemtrevliga, den där som kokas i en handduk och består av mjöl och njurtalg och möjligen något annat och serveras med sött halvsmlätt rött vinbärs- gelé är en kuriositet att gå ur vägen för. Den måste ställa sig mycket billigt, d. v. s. i tillagningskostnad. Vad engelsmän sedan ge ut på att bota sin omskrivna indigestion, är förstås ett annat kapitel. Men vi skulle hålla oss till de trevliga puddingarna. Som sådan kan man rekommendera

Paradispudding.

3 ägg, 3 äpplen, drygt ett hekto rivebröd, 2 msk. smält smör, 2 msk. korinter, 1 nypa salt, riven muskot efter smak, men var försiktig med muskotnöten!, ett halvt rivet citronskal, ett halvt vinglas konjak. Skala, urkärna och skär äpplena i tärningar och blanda dem väl med de andra torra ingredienserna. Vispa upp äggen

och rör in dem i massan, som sedan arbetas noga, sist tillsättes konjak. Puddingsmeten lägges i en smörad form, som överbindes med en duk och kokas i vatten 1½ timme. Serveras varm med enkel vaniljsås eller någon annan söt sås. — Detta är en vardagspudding, som tydligt framgår av dess enkla sammansättning. En gammaldags hemtrevlig engelsk pudding, som vi gärna kan ta efter, eftersom den varken är dyrbar eller besvärlig att utföra.

FRÅGOR OCH SVAR!

Tysk inackordering.

Fråga. 1: Har hört, att Weimar skall vara en särdeles vacker och

omtyckt stad, och hade därför tänkt sända min unga dotter dit för att lära tyska språket. Vore tacksam för uppgift om en god inackordering, där tillfälle finnes till umgänge med tyska ungdomar?

2. Finnas i Weimar möjligheter för musikstudier, ev. bokbinderi och konsthantverk? *Greta.*

Svar 1: Såsom en mycket god inackordering vilja vi rekommendera Frau Hildegard Neuffer-Stavenhagens hem i Weimar, 14 Wilder Graben 14.

2. Goda möjligheter för utbildning i musik, bokbinderi och konsthantverk finnes, varom Ni kunna erhålla närmare upplysning av Frau Neuffer.

Pensionat i Rom.

Fråga: Vore tacksam få uppgift på något bra och trevligt pensionat i Rom för en vistelse där under april månad.

24-årig prenumerant.

Svar: Ett bra pensionat i Rom är Casa Bloch, Via Gregoriana, Larsen Naur, 42 Via Valadier, Roma (33).

Sallad.

Fråga: Hur tillagas s. k. italiensk sallad?

Svar: Italiensk sallad. 3 hg. kokt eller stekt hönskött, 2 hg. salt, kokt oxtunga, 4 kokta potatisar, 2 mindre saltgurkor, 3 äpplen. Alltsammans skäres i fina strimlor och blandas med god majonnäsås, vilken kan vara antingen s. k. äkta eller kokt majonnäs. Kan även köpas färdig.

Fotknöl.

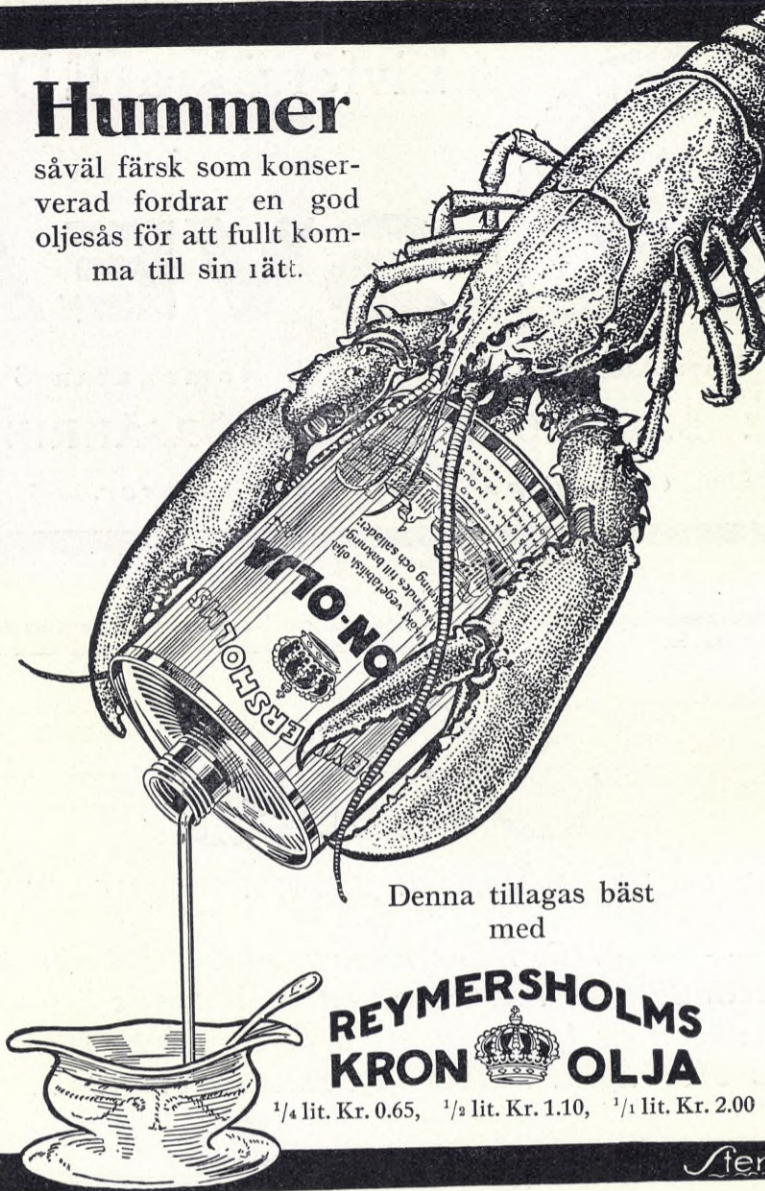
Fråga: Observerande svaret på frågan n:r 3 Iduns Skönhetsinstitut, i n:r 3 av Idun om s. k. ledknölar, vore undertecknad mycket tacksam att få adressen på någon Stockholmsläkare för nämnda åkomma.

Mångårig Idunläsare.

Svar: Är lidandet så stort att

Hummer

såväl färsk som konserverad fordrar en god oljesås för att fullt komma till sin rätt.

Denna tillagas bäst med

**REYMERHOLMS
KRON OLJA**

¼ lit. Kr. 0.65, ½ lit. Kr. 1.10, ¾ lit. Kr. 2.00

Sten

02676
Kr. 2: 75.

3828
Kr. 2: 35.

1000-tals artiklar till

Fester & Maskerader

Pappersmössor, Masker, Smällkarameller, Harskramlor, Jättehänder o. Fötter, Jättenappar o. öron. Skämtsaker m. m.

Tyger till Maskeraddräkter,

Diadem, Öronringar, Armband och Halssmycken av metall och slantar. Maskeradjournaler.

Butterick's
MONSTERAFFÄR

Drottninggatan 57, Stockholm.

Begär vår katalog, sändes gratis och franko.

ni behöver söka läkare, bör ni vända er antingen till en läkare för reumatiska åkommor eller till en kirurg. Se Stockholms Läkarförteckning.

Mattknytning.

Fråga: Det lär finnas en svensk uppfinning, en enkel apparat att användas för tillverkning av s. k. handgjorda mattor.

Särdeles tacksam för upplysning i Eder frågoavdelning om vem som tillverkar dylika apparater.

Väverska.

Svar: Till handknutna mattor begagnas en självslutande krok, som kostar 1 kr. och tillhandahålles hos Systrarna Hultgren, 13 Birger Jarlsgatan, Stockholm. Dessa krokar tillverkas ej i Sverige.

Vicekonsul m. m.

Fråga: 1) Vad har en v. konsul att uträtta?

2) Huru utsäges ordet Scarf, Skarf eller Skaf? *Twistande.*

Svar: 1) En konsul i utlandet har att bistå sina landsmän med råd och däd, även juridiskt. Man skiljer mellan generalkonsul, konsul och vicekonsul allt efter arten och omfattningen av deras verksamhet.

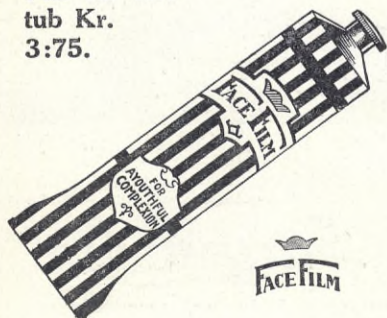
2) Uttalas Skaf.

Lättvikt.

Fråga: Hur mycket bör en 19-årig flicka, som är småväxt samt har liten benstomme väga? Hon är frisk och duktig men väger endast 46 kg. och är 154 cm.

(Forts. å sid. 167.)

Pris för stor tub Kr. 3:75.

Gör Eder mycket yngre och många gånger vackrare.

Vad är ANSIKTS-FILM?

Jo — det sista ordet på skönhetsvårdens område — ett flytande kristallklart fluidum, som stärker och stimulerar Eder hud, tar bort rynkor och hårda linjer samt ger Eder en bländvit och persikolen hy.

Begär uttryckligen ANSIKTS-FILM och följ den enkla bruksanvisningen noga! Resultatet låter ej vänta på sig.

ANSIKTS-FILM säljes i parfymaffärer, färg- och kemikalieaffärer. Engros från generalrepresentanterna

FACE-FILM Co., Kungsgatan 51. Tel. 12589. Stockholm.

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro

Hoita Björnens

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och kliniker. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

Skultuna
1607

Kronan och sigillet
garanterar kvaliteten

Med eller utan
ebonitiserade
handtag.

Skultuna

På våra kokkärl finnes
varje liten teknisk för-
bättring, som kan ut-
funderas för att göra
arbetet i köket lättare.

EN FINARE MIDDAG.

En av våra läsarinor har bett om "förslag till herrmiddag (50 st.) jämte smörgåsbord före hemresan", och en annan ber om "förslag till matsedel och viner till god middag för 30 pers. på 50-årsdag för damer och herrar".

Vi hoppas, att följande förslag skall kunna bidra till lösningen av båda. Givetvis kan någon av rätterna uteslutas (t. ex. fisken); det är ju en individuell sak huru många rätter man önskar servera.

Här nedan följer ett förslag till en herrmiddag för 50 personer. Vad bordarrangemangen beträffar är man ju beroende av utrymmet. Är det så att en tillräckligt stor sal finns tillgänglig är det både modernt och ytterst festligt att duka 4 bord i slutna kvadrat med gästerna placerade endast på yttresidorna. Man kan i detta fall begagna sig av mycket smala bord. Kvadraten innanför borden kan utfyllas med blomdekorationer, vackra bladväxter, dolda elektriska lågor, vackra skulpturer etc. dock bör arrangemangen därstädes ej göras högre än att gästerna ledigt kan överskåda alla borden. På dessa sättas endast kuverttallrik med brun servett, smörgåstallrik, bordsilver och glas. Längs inre kanten vilken draperats med en 15 cm. bred veckad chiffongkant fördelas vackra stakar med levande ljus (kombinationen lika chiffon, svarta ljus och servettblommor av rosa cyklamblommor är utmärkt effektivt), cigaretter och cigarrer i smakfulla skålar med tändstickor och askkoppar samt små salt- och pepparkar (och vackra silverbägare med saltade mandlar om man så vill).

För hemmets

bestånd även vid familjefaderns eventuella bortgång erbjuder en livförsäkring full trygghet. Den bör dock tagas i ett solitt livbolag med starka fonder. Ett dylikt är

Allmänna Lif
försäkringsbolaget

Strandvägen 5 A, Stockholm.
Begär prospekt och upplysningar.

Herrmiddag (för 50 pers.).

Kaviarsmörgås
Rochefortsmörgås, Akvavit
Sandwich
Amerikansk sillgratin.

Consommé ur kastanjepastejer, Sherry

Gratinerad piggvar m. ostron, kokt potatis,
Champagne.

Filé fremée med pommes vôtres och madeirasås,
Champagne
Mandarinsallad
Rödkål à la russe.

Pistacieparfait m. kanderade persikor i chokolad-
biscuit-krans, Sherry.

Ost och kex med blekselleri, Sherry.

Kaffe med punsch, likör o. konjak.

Visky m. soda.

Nattsexa med smörgåsbord och småvarmt: öl, akvavit, köttbullar, sillgratin, omeletter, pastejer, kalvbräss el. d. samt a-la-dauber och majonäs.

Amerikansk sillgratin.

3 stora salta sillar, 2 dcl. grädde, 2 lit. kokt, skald och i skivor skuren potatis, 3 dcl. smält smör, 2 kn. fint hack. persilja, 8 äggulor, 1 lit. grädde, 50 amerikanska veckade formor.

Beredning: Grädden kokas upp och slås över de beredda sillfiléerna som får ligga däri en vecka. De skäras i fina tärningar. De små formarna (som fås från N. K. mot 2 öre stycket) kan dekoreras på utsidan med vattenfärg i stil med blomdekorationerna) fyllas med på kant satta strimlor av potatis och sillbitar. Äggulor och grädde vispas samman med smör och brynt persilja, kryddas och slås över formarna, som gräddas på 15 min. i varm ugn och serveras direkt på smörgåstallriken.

Kastanjepastejer.

Smördeg på 1 kg. smör, 1 kg. kastanjer, 1 lit. fin buljong, 4 äggulor, 2 dcl. tjock grädde, 200 gr. smör, salt, socker, muscot.

Beredning: 50 smördegspastejformor beklädas med smördeg. Kastanjerna skalas, befrias från innerkal, fräsas i smör och kokas med buljong och muscot, tills de bli mjuka nog att passera. De passeras 2 ggr. Äggulorna vispas och blandas med purén, smör, salt och socker och sist den vispade grädden. Massan fylls i pastejerna vilka gräddas i het ugn och värmas innan de serveras i consommén.

Gratinerad piggvar med ostron.

4-5 kg. piggvar, 2 tjog ostron, vatten, salt, 1 fl. vitt vin.

Stuvning: 400 gr. smör, 400 gr. mjöl, 1 lit. mjölk, 1½ lit. grädde, 8 äggulor, ostronspad och fiskspad, salt, vitp., (socker).

Gratinerung: 15 msk. riven ost, 250 gr. smör.

Piggvaren ansas, flås och tages ut i filéer samt kokas i kort spad (liten vatten) tillsatt med vin och salt. Filéerna läggs på väl smorda silverfat eller andra gratinfat. Ostronen brytas, spadet tillvaratages, tillsättes med litet vin, och häri kokas ostronen. Smör och mjöl sammanfräsas, mjölk, grädde, ostron- och fiskspad tillsättes. Stuvningen som, me-

Den rena och oförfälskade råvaran i **VITAL** brödet gör all dess närande och hälso-samma egenskaper äro oövertråf fade.

AKTIEBOLAGET ARVID PETERSSONS BRÖDFABRIK
ESKILSTUNA

dan den är varm, skall vara tjock som välling, avsmakas med salt, socker och vitpeppar. Äggulorna och ostronen nerröras och smeten får kallna. Den utbreddes över fisken, så densamma fullkomligt täckes. Riven ost och flockar av smör lägges över det hela, och anrättningen gräddas gulbrun i ganska varm ugn omedelbart före serveringen.

Filé fremée.

7 kg. svinfilé, vatten, salt, 2 burkar inlagda oliver, 2 lit. franskt vin, 2 glas madeira, peppar, 2 stora burkar gåsleverpastej, 1 stor burk tryffel, 1 burk oliver.

Beredning: Filén, som bör rökas oerhört lätt, späckas med oliver och kokas i en fiskkittel i vinet samt får kallna i sitt spad. Därefter skäres den i skivor som åter sammanfogas. Därefter beklädes filéerna med gåslever och överströs med hackad tryffel och hackade oliver. Filén serveras kall med varm madeirasås eller pikant-sås samt pommes vôtres.

Salad russe.

3 blåkålshuvud, 4 dcl. vinaigre, 4 citroner, 2 dcl. socker, 4 dcl. olivolja, salt, peppar.

Beredning: Kålhuvudena skäras i trådfina strimlor. Citronerna rivs och pressas samt blandas med socker, salt, peppar, olja och ättika. Häri lägges kålen minst 4-6 timmar samt serveras sedan iskylt i vackra skålar.

Mandarinsallad.

¾ kg. socker, 75 gr. hel kanel, 1 muscot, ¾ lit. vatten kokas och inverteras med 40 gr. citronsyra. 3 dussin mandariner tvättas, avkylas och skäras — med skal på — i tunna skivor som packas i vackra skålar, garneras med 150 gr. fint hackad succat och överläs med lagen, avkyles och serveras.

S. A.

Ät mer fisk!

En billig och hälsosam fiskrätt, bekväm att taga till är

Fyrornets Fiskbullar

Tillverkade av utsökt färsk råvara.

Utom den vanliga kvalitén — Gul etikett — finnes alltid i lager fiskbullar i

Champignonsås, Tomatsås och Hummersås.

Kungsörs

nyheter i bakformar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslöjd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN!" köpa vår patenterade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Gratis
kan Ni uppvärma Edra vilt eller vinning med överoppsvärmeh medelst kokspsisen.

"MALCUS"
Begär ill. katalog. Sändes gratis.
A.B. MALCUS HOLMQUIST: Halmstad

Den omtänksamma
Husmodern
vänder sig alltid till
LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Telefon Drottningholm 20 och 190

SILKESSTRUPOR
uppmaskas o. lagas fort o. billigt.
HALLDINS ATELJÉ
Malmskillnadsg. 48 A, 2 tr. Sthlm.

Oscarshamns
Spis- och Knäckebrödsfabrik
Gustaf Nilzéns

tillverkningar av Delikatessbröd, Superior-Bröd, Knäckebröd N:o 2, Spisbröd och Kuvertbröd äro de förnämsta brödsorter som föras i marknaden.
Firman etablerad år 1895 och kvalitetserna belönade med flera guldmedaljer. Rikstelefon 69. Telegramadress Nilzén.

Svält ej
Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

HM
Gjutna Aluminiumkärl
finnas i varje välsorterad järnhandel.
BRÖDERNA SÖDERBERGS
Metallgjuteri & Metallfabrik, ESKILSTUNA.
Tel. 1207. Tel. 1205.

Gott Kaffe
hälsosamt och drygt blir det, blandat med
Victoria-Kaffe-tillsats

HOSTOL
ÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL.
H. M. DROTNINGENS HÖVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.
Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

IDUNS KÖKSALMANACKA.

(10—16 febr.)

SÖNDAG. Frukost: Svampomelette. Gris a-la-daube med rödbetor och pot.; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Fiskgratin med hummer. Stekta snöripor med gräddsås, kålrasp och brynt pot.; gelé och saltgurka. Kungskaka med vaniljsås.

MÅNDAG. (Makaronidag.) Frukost: Havregrynsgröt med mjölk. Kryddsill med skinnkokt pot.; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Spaghetti med tomatpuré och ost samt ragu på fågel (rester fr. söndag). Katrinplommonkräm med grädd.

TISDAG. Frukost: Stekt strömming med stuvade pot. och rödbetor. Cornflakes med äppelmos och mjölk; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Stekt fläsk med bruna bönor. Semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Stekt havregrynsgröt med lingon. Jordärtskockspudding med skinka; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Ugnstekta gädda med svamp. Enkel chokladkräm med mjölk.

TORSDAG. Frukost: Risgrynsplättar med sylt, sillsallad; smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Brasiliansk köttträtt. Saftsoppa med enkla biskvier.

FREDAG. Frukost: Havremustvälling. Kalvsylta med stekt pot. och rödbetor; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Dillkött på får. Rabarberkaka.

LÖRDAG. Frukost: Havregrynsgröt med mjölk. Pytt i panna (rester fr. fredag); smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Jordärtskockspuré med ostsmörgåsar. Stuvad helgefundra med potatis.

Kålrasp: Ett litet vitkålshuvud.
Marinad: 1 del. vatten, ½ del. ättika, 1 del. socker, några hela nejlikor, muskotblomma, kanel och ingefära.

Till garnering: Hackad kapis (eller persilja). Kålshuvudet befrias från de yttersta bladen och skäres i tunnast möjliga strimlor. Marinaden kokas av ättika, socker, vatten och kryddor och slås kall över kålen, som bör få ligga däri omkring 3 tim. Ett kålblad klipptes till en lagom stor skål och däri upplägges kålraspen, övergjuten, om man så vill, med en i msk. olja och beströdd med hackad kapis.

Kungskaka (8—10 pers.). 200 gr. sötmandel, 10 bittermandlar, 150 gr. smör, 75 gr. vetemjöl, 3 ägg, 200 gr. socker.

Fyllning: 1 kkp. äppelmos, 200 gr. katrinplommon.

Till formen: 10 gr. smör, 2 msk. st. skorpor. Mandeln skällas, males och stötes i mortel tillsammans med smöret. Ägg och socker vispas ½ tim. och blandas med föregående. Mjölet tillsättes sist. Katrinplommonen kokas och urkärnas. En slät kranform smörjes med smör och brödbeströs, häri nerlägges smeten i botten och kring kanterna. Äppelmos och katrinplommon nerpäckas i formen, dock så att degen fullkomligt täcker formens kanter. Ett lock lägges över av degen och kakan gräddas i medelvarm ugn tills den blir gulbrun, då den stjälpes upp och serveras något avsvalnad.

Jordärtskockspudding med skinka, (för 6 pers.). 75 gr. smör, 150 gr. mjöl, ½ lit. mjölk, 1 lit. jordärtskockor, 100—150 gr. lätt rökt skinka, 3 ägg, salt, socker, vitp.

Smör och mjöl fräses tillsammans i en kastrull, mjölken spädes på och blandningen får koka till en tjock gröt. Äggulorna röras in i i sänder, medan smeten är varm. Jordärtskockorna skrapas och kokas i saltat vatten samt blandas med smeten jämte skinkan, som skurits i tärningar. Sist tillsättes de till hårt skum slagna vitorna. Smeten smakas av och lägges i väl smord och bröad pajform. Puddingen gräddas i medelvarm ugn c:a ¾ timme. Serveras med smält smör.

Brasiliansk köttträtt, (för 6 pers.). 200 gr. steksmör, 1 portug. lök, ½ kkp skallat ris, 2 kkp. finskuren vitkål, peppar, salt, sirap, ¾ kg. benfr. oxkött, 8 stora potatisar (kokta), 1 liten burk tomatpuré, ½ lit. buljong, vatten, lagerbärsblad.

Smöret upphettas i en gryta, potatis och oxkött skäras i tärningar, löken i skivor och brynes tillsammans, vitkål, ris, tomatpuré och kryddor tillsätts, buljongen spädes på, och det hela får koka, tills köttet känns mjukt, spädes när så behövs ytterligare med buljong eller vatten.

Enkla biskvier: 20 gr. sötmandel, 5 gr. bittermandel, 100 gr. socker, 40 gr. stötta skorpor, 1 stor äggvita.

Mandeln skällas och blandas med sockret och de stötta skorpor. Den till lätt skum slagna äggvitan tillsättes. Massan formas till runda kulor, som läggas på väl smord plåt och gräddas lätt i varm ugn.

Rabarberkaka, (för 6 pers.). 1 stor butelj inlagd rabarber, 250 gr. socker, 3 kkp. stött torrt bröd eller 4—5 kkp. riven limpa, 60 gr. smör.

Brödet stekes gulbrunt i smör och lägges varvvis med rabarber och socker i en väl smord form eller stekpanna. Översta och nedersta lagret bör vara bröd. Några smörflockar läggas överst i formen och kakan gräddas i medelvarm ugn 20—30 min. När den svalnat, stjälpes den upp och garneras med strösocker i rutor.

Linnevävnader!

Innan Ni kompletterar Edert linneförråd eller köper nytt, begär vår pris-kurant som sändes gratis! Vi föra i lager alla kvaliteter, från grövre upp till de allra finaste.

Köp alltid Edra linnevaror från en specialaffär! Ni vinner därpå både i kvalitet och pris!

Partipriser! - Reel behandling!
MARKS LINNELAGER, Borås.
(Specialfirma i Linnevävnader.)

Konstnärliga arbeten i läderplastik

såsom Skrivunderlägg och Portföljer, Plånböcker, Bok- och Telegrampärmar, Damväskor m. m.

ATELIER HERTHA
Drottninggatan 88 B - STOCKHOLM
Telefon Norr 30 36

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags
Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Ny upplaga

IDUNS KOKBOK

av
Elisabeth Östman-Sundstrand

utkommen

Pris Kronor

6:—

Rekvirera genast å närmaste bokhandel eller direkt å
IDUNS EXPEDITION,
Mästersamuelsgat. 45, Sthlm.

Drick **Champis**

RING bryggerier och vattenfabriker.

överallt —
men begär
det kallt!

Liptons Té
LIPTON

är och förblir
det bästa.
är världens största och
förnämsta Téfirma.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE

Grundad 1784.
Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

Husmoderns SKÅNSKA DAGBLADET

vän och vägvisare är
Där hittar hon lättast de hembiträden hon behöver;
där påträffar hon ett rikt urval av firmor, som duka hennes bord, fylla hennes skafferier, möblera hennes hem och utrusta garderoben; och

där finner hon dessutom den nyttigaste och nöjsammaste läsning, ty

SKÅNSKA DAGBLADET med söndagsbilagan HEMMET är hemmens tidning framför alla andra i sydsverige.

PRENUMERERA!

PRENUMERERA!

Hammenhögs Lanthushållsskola

Sommarkursen börjar 1 maj och pågår till omkr. 18 okt. 1929. Undervisning i alla i ett hem förekommande arbeten såsom matlagning, bakning, slakt, konservering samt sömnad och vävnad, såväl enklare som konstvävnad. Statsunderstöd 15-30 kr. pr månad för mindre bemedlade och obemedlade. Prospekt från föreståndarinnan, adr. Hammenhögs.

Verkligt tillförlitlig

Elektrolysbehandling

mot

Missprydande hår, födelsemärken,

vårtor gives av Fru H. Hjerstrand, Malmö, Österportsgatan 2. Tel. 5693.

GÖTEBORGS HANDELS- & SJÖFARTS-TIDNING

Postabonnet.: Kvartal kr. 6:—

Barnens aptit

och krafter stärkas snabbt med
Järnmedicinen IDOZAN
Skadar ej tänderna. Föredras av läkare. Fås å alla apotek.

botts av en familj, som led av lungtuberkulos och två av familjemedlemmarna avled i sjukdomen där? Sedan utarrenderades egendomen och bostaden till en familj, som tycks vara fullt frisk och således inte haft några men av att bo där. De fyra fem sista åren har byggnaden stått obebyggd. Det är för en liten babys skull vi äro oroliga. — Om byggnaden rives och bygges upp på nytt med ny inredning finnes det väl inte längre någon fara att bebo den?

3) Finns Elisabeth Högström-Löfbergs "Ester" i bokhandeln? Var följetong i Idun för några år sedan. Andra böcker av henne samt priser på dem? Frågvis.

Svar: 1) Denna fråga kan svårigen besvaras tillfredsställande i dessa spalter, då den ej ger tillräckliga upplysningar om det finnes något slags uppforderingsverk för vattnet, avlopp etc. Vi råda er därför att precisera er fråga och förelägga den för någon firma för badinredningar, exempelvis Naumburg & Co., Norrlandsgatan 24, Stockholm, och på samma gång sända en skiss (planritning) av garderoben och närmaste brandmur m. m. Kostnadsförslag lämnas då gratis.

2) Någon fara att bebo byggnaden tycks ej föreligga, men för säkerhets skull och för framtida trevnad vore bäst att röka inomhus med svavel. Likaså om byggnaden skall rivas och byggas om.

3) "Ester" är ännu ej utkommen i bokform. Andra böcker av Elisabeth Högström Löfberg äro "Studentkamrater" och "Det rätta ansiktet", vardera till ett pris av 3:75.

Antibes.

Fråga: Ber om upplysning om ett par goda hotell till moderat pris i Antibes (nära Cannes)? Finns där något hotell eller pensionat, där skandinavier företrädesvis taga in? Resande.

Svar: Det bästa — men också dyraste — är Hôtel du Cat d'Antibes (pensionspris c:a 100-120 francs). Ett enklare är Hôtel Perninys. Priset där är ungefär 50 francs. Det är svårt att säga vilket av dessa som brukar väljas av nordbor, då skandinaverna i allmänhet slå sig ner på andra platser, ex. Menton.

Folkpension.

Fråga: Om en dam, innehavare av folkpension (i förtid på grund av sjukdom), ärver 4,000 kronor, som kunna beräknas avkasta 200 kronor per år, hur går det då med hennes pension? Riskerar hon, att den minskas? Någon inkomst i övrigt har ej vederbörande, utan hon lever hos släktingar, som draga försorg om henne utan att hon behöver lämna något slags arbete i utbyte. Valand.

Svar: Om damen i fråga fått tillägg till den ordinarie folkpensionen, blir det en minskning av tillägget i förhållande till hennes nuvarande årsinkomst. Anmälan om arvet skall göras till Pensionsstyrelsen eller till Pensionsnämndens ordförande på den ort där hon bor.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.
Tacksam geografintresserad, som frågade efter bilder från Amerika, har från en Idunläsarinna i Alaska fått en samling fotografier, som översändas om namn och adress uppges för red.

MINIATYR SPARKASSE BÖCKER AV SKINN

TILLHANDAHÅLLES VID INSÄTTNING Å SPARKASSERÄKNING

SYDSVENSKA BANKEN

Stadens enda tidning.

Lunds Dagblad

Då industri- och affärsmän söka förbindelse med publiken, är Lunds Dagblad ett av de förnämsta annonsorganen.

Då tidningen är ensam i staden Lund, med dess rika och tät befolkade landsbygd, och det följaktligen icke behöver gäldas annonskostnad i någon mera tidning på platsen, är Lunds Dagblad ett av Sveriges billigaste annonsorgan.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Helsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bergslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trälleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnköldsvik: Örnköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

MENTHOL med EUCALYPTUS
**För desinfektion av mun och svalg.
 Mot förkylning och för rökare.**
FÅS ÖVERALLT å 25 ÖRE PR ASK.

**MYA
STRUMPAN**

En fulländad strumpa
 vad passform, styrka
 och kvalité beträffar.

*Vacker hy bevaras
 och ful, söndersprucken hy
 undviks och botas genom de
 fina medikamentösa ämnena
 och vegetabiliska oljorna som
 ingå i*
YvY-Tvålen
— tvålen för Er!

Alltid lyckat bak med

**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**

Bakpulvret man alltid kan lita på.